

INTÉZMÉNYI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

2023. november 22.

Nyíregyházi bokortanyák, tanyák történetének és zöldinfrastruktúrájának vizsgálata és elemzése Research and Analysis of the History and Green Infrastructure of Nyíregyháza Smallholdings and Rural Estates

Készítette: Szalay Ditta Katalin
L2E46P
Tájrendező és kertépítő mérnöki
alapképzés
nappali tagozat
Budai Campus

Témavezető: dr. Nádasy László, egyetemi tanársegéd,
Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet,
Tájvédelmi és Tájrehabilitációs Tanszék

**Budapest
2023.**

TARTALOM

1. BEVEZETÉS	3
2. CÉLKITŰZÉS	3
3. IRODALMI ÁTTEKINTÉS	4
4. ANYAGOK ÉS MÓDSZEREK	5
4.1. Lehatárolás	5
4.2. Természeti adottságok.....	5
4.2.1 Domborzat	5
4.2.2. Vízrajz	6
4.2.3. Éghajlat és helyi viszonyok	6
4.2.4. Növény- és állatvilág.....	6
4.3. Meghatározó területek és értékek.....	7
4.3.1. Országos Ökológiai Hálózat és Natura2000 területek.....	7
4.3.2. Ex lege védett területek	7
4.3.3. Egyedi tájértékek	8
4.4. Történeti áttekintés.....	9
4.4.1. Első írásos emléktől a hajdúváros rangig	9
4.4.2. Az Erdélyhez tartozástól egészen a Mezővárosi cím megszerzéséig	9
4.4.3. A megyeszékhelységtől Nyíregyháza 100. évfordulójáig	10
4.4.4. A lakosságcserétől napjainkig	10
4.5. Nyíregyházi bokortanyák bemutatása	11
4.5.1. Bokortanyák története	11
4.5.2. Történeti térképek vizsgálata.....	13
4.6. Nyíregyházán belüli elhelyezésük.....	14
5. EREDMÉNYEK ÉS ÉRTÉKELEÉSÜK	15
5.1. Csoportosításuk	15
5.1.1. Csoportosítás elővizsgálata	15
5.1.2. Csoportosítás	17
5.2. Bokortanyák kiválasztása és bemutatása	21
5.2.1. Rókabokor (1. csoport).....	21
5.2.2. Csernyikbokor (2. csoport).....	23
5.2.3. Rozsrétbokor (3. csoport)	25
5.2.4. Nyírjes (4. csoport).....	28
5.3. Következtések	30
6. ÖSSZEGZÉS	31
FORRÁSOK	33
HIVATKOZÁSOK.....	33

1. BEVEZETÉS

A dolgozatom témájának és területiségének kiválasztásakor fontos szerepet játszott a személyes kötődésem, hiszen Nyíregyházán születtem és éltem, mindig is szerettem ezeknek a bokortanyáknak a területén kirándulni, és mindig is lenyűgözött ezeknek a sajátos hangulata. Akkor még nem tudtam, hogy mik is ezek valójában, hanem aprófalvaknak érzékeltem őket a városban. Ezek mellett a történetük és fennmaradásuk oka is érdekelt, amivel dolgozatomban is részletesen foglalkozom. Fontosnak tartom, hogy az emberek megismerjék ezeket a területeket és a történetüket is, hiszen ezek fennmaradása egyedülálló.

A kutatásom első szakaszában írásos források alapján, először Nyíregyháza történetét kutattam, majd ezt követően, specifikusan, a bokortanyák történetét vizsgáltam. A tanyabokrok esetében a kutatásom kettévált, hiszen a leírt történetük mellett történeti térképek segítségével egy-egy időszakban a meglétüket és szerkezetüket is vizsgáltam.

A bokortanyák meglétét és alakulását történeti térképek alapján kutattam, melyeket Excel táblázatban rögzítettem. Az általam felkutatott tanyákat és bokortanyákat öt különböző szempont alapján vizsgáltam: mezőgazdasági termelés (parcellák mérete; változatosság), zöldinfrastruktúra elemek (vannak-e, és ha igen, mik), a zöldinfrastruktúra elemek összekapcsoltak-e, ökológiai hálózat (magterület, folyosó, puffer terület), típusok (miként helyezkednek el a beépített területek) és ha megszűnt a bokortanya, akkor mi miatt. Ezt követően négy különböző csoportot tudtam elkülöníteni, majd mindegyik csoportból egyet-egyét tovább vizsgáltam térképek és terepbejárás alapján.

A kapott eredmények alapján következtetéseket vontam le, amiket szöveges formában rögzítettem.

2. CÉLKITŰZÉS

A dolgozatom célja, hogy Nyíregyháza és a területén elhelyezkedő bokortanyák történetét és alakulását megismerjem és bemutassam. Mindemellett a bokortanyák funkciójában, valamint a zöldinfrastruktúra hálózatban betöltött szerepükben való változásokat is megvizsgáljam. Ezt követően csoportosítsam őket, majd egy-egy bokortanyán, tanyán keresztül részletesen bemutassam a vizsgálataimat és kutatásaimat, és eredményéből következtetéseket vonjak le.

3. IRODALMI ÁTTEKINTÉS

A dolgozatom jelentős részét képezi a forráskutatás, hiszen ezek alapozzák meg és támasztják alá kutatásomat. A felhasznált forrásaim jellemzően térképek, szakmai közlemények, egyetemi kiadványok, szakkönyvek voltak. Jelentős részét olyan átfogó tanulmányok képzik, amelyek több éves adatokat, információkat írtak le, így ezek szűkítésére is külön figyelmet fordítottam. Ebben nagy segítségemre voltak a településsel kapcsolatos jogi kiadványok is.

A település lehatárolását a jelenkori térképek segítségével végeztem el. A természeti adottságok feltáráshoz elsődlegesen Dövényi Zoltán Magyarország kistájainak katasztere című könyvének 2010-es kiadását vettem alapul, amely Magyarország kistájainak a természeti adottságai vizsgálja. Mivel térségi nagyságokat ölel fel, ezért konkrét következtetéseket Nyíregyháza területére nem lehet levonni. Továbbá Magyarország USDA-zóna térképének segítségével meghatároztam, hogy a település melyik télállósági zóna alá tartozik. Az természetvédelmi vonatkozású alapfogalmak tisztázását a természetvedelem.hu honlap, valamint a 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről szóló törvény segítségével mutattam be.

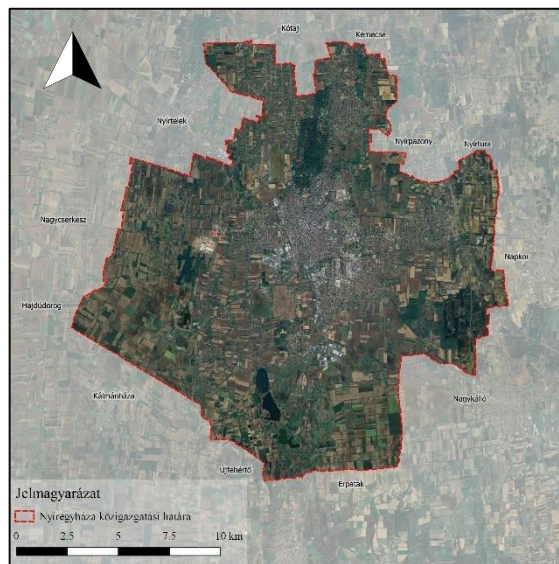
A település történelmi áttekintéséhez fontosabb forrásaimat képezték a következők: Honismeret folyóirat XLVII. évfolyamának 3. száma, Bácskainé Prisnyák Erika Életképes bokortanyák című 2014-es könyve és Nyíregyháza településképi arculati kézikönyve, melyek átfogóan értekeznek Nyíregyháza első írásos említésétől egészen napjainkig. A bokortanyák történetével kiemelten foglalkoztam, hiszen ezek alapozták meg a területspecifikus vizsgálataimat. Márkus Mihály A bokortanyák népe című kötetében vizsgálta a bokortanyák lakosságának népi alakulásait és változásait. Papp Sándor a Rókabokor című könyvében a bokortanyák történelméről, azon belül is benépesítésükről, táji változásairól értekezik.

A történeti térképek vizsgálatát az első négy katonai felmérés, valamint az 1975-ös topográfiai térkép alapján végeztem el. Az *I. Katonai Felmérésről (1784)* akkori utcákat, dűlőket és fontosabb területhasználati módokat lehet leolvasni. A *II. Katonai Felmérés (1858)* már egy részletesebb, egy vetület alapján készült. A *III. Katonai Felmérés (1884)*, *IV. Katonai Felmérés (1941)*, valamint 1975-ös *topográfiai térkép* már részletesebben mutatja be az utakat, területhasználatokat. Ennek következtében a területhasználat változásainak ábrázolásakor alapadatként használtam fel őket.

4. ANYAGOK ÉS MÓDSZEREK

4.1. Lehatárolás

Nyíregyháza az Észak-Alföldi régió része. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyeszékhelye és a Nyíregyházi járás székhelye. A település a Közép-Nyírség és a Nyugati-Nyírség kistáj része. A település összesen 274,5 km², a terület két nagyrészre tagolható. (LINK-01) A közigazgatási határ által bezárt terület közepén bel- és lakóterület figyelhető meg, míg külső szegélyként kül- és mezőgazdasági területek. A külterületi részeken olyan bokortanyák figyelhetők meg, melyek a tájegységre tipikusan jellemzők. Nyíregyháza közvetlen szomszédságában Kótaj, Kemecse, Nyírpazony, Nyírtura, Napkor, Nagykálló, Érpatak, Újfehértó, Kálmánháza, Hajdúdorog, Nagycserkesz és Nyírtelek található. (1. ábra) Budapesttől 237 km-re fekszik, Debrecentől 50 km-re.

1. ábra Nyíregyháza közigazgatási határa

Alapadat forrása: Google Earth 2022

Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

4.2. Természeti adottságok

A település két kistájon helyezkedik el, Dövényi Zoltán féle kistájkataszter meghatározás szerint. Így Nyíregyháza déli területe a Közép-Nyírségi (Dövényi, 2010, old.: 222), míg a nyugati a Nyugati- vagy Löszös-Nyírségi kistájak részeit képezik. (Dövényi, 2010, old.: 238)

4.2.1 Domborzat

Dövényi Zoltán Magyarország kistájainak kataszterében, a D-i oldalon 95,7 – 163 m (Dövényi, 2010, old.: 222), míg a Ny-i oldalon 97,7 – 136 m közötti a tengerszint feletti magasság. (Dövényi, 2010, old.: 238) Így Nyíregyháza területén 95,7 m és 163 m között lehet a magasság. Továbbá a Ny-i oldalra hordalékkúpsíkság jellemző, a területen jellemzően 2 – 4 méteres lösztakaró futóhomokon helyezkedik el. (Dövényi, 2010, old.: 238) A D-i oldalra félig kötött futóhomokkal, lösszel vagy löszös homokkal fedett hordalékkúpsíkság jellemző. (Dövényi, 2010, old.: 222)

4.2.2. Vízrajz

A területen számos felszíni víz van, mint például a Sóstógyógyfürdő, mely hévíznek minősül, 57 °C-os, és számos gyógyító hatással rendelkezik. A Bujtoson található, mintegy hat tóból álló, 12 hektáros területű tórendszer természetesen alakult ki, és jelenleg rekreációs területként szolgál. A Lónyay-főcsatornán, hét darab komplex üzem biztosítja a megfelelő vízgazdálkodást, ehhez tartozik három tározó (Oláhréti, Nagyréti, Harangodi). A területen található még három folyás is, melyek a Lónyay-főcsatorna vízgyűjtő területén helyezkednek el, ezek a: Kállai-főfolyás Érpatak, Simai-főfolyás, melyek azonban szennyezettnek minősülnek. (Dr. Konecsny, 2003, old.: 37-39)

4.2.3. Éghajlat és helyi viszonyok

Nyíregyháza éghajlata összességében mérsékelt meleg és mérsékelt száraz. Az évi napsütötte órák száma 1850 – 1900 közé tehető, mely az országos 1900-2150 közöttihez képest alacsonynak minősül. Az évi középhőmérséklet 9,4 – 9,7 °C (Dövényi, 2010, old.: 222; 239), míg az országos középhőmérséklet 10 – 11,5 °C van. (LINK-02) Tavasztól őszig 16,6 – 17,1 °C jellemző a területre. Fagymentes napok száma 187-192 között van. Az éves csapadék mennyiség 530 – 580 mm között van, a nyári időszakban 330 – 350 mm. Az uralkodó szélirány ÉK-i, DNY-i és az É-i jellemző, melynek átlagos sebessége 2,5 – 3 m/s. (Dövényi, 2010, old.: 222-223; 239) Az USDA télállóság zóna alapján a 6b kategóriába tartozik, ami azt jelenti, hogy -17,8 és -20,6 °C között is lehet télen a leghidegebb hőmérséklet. (LINK-03)

4.2.4. Növény- és állatvilág

A kistérség növényvilágát befolyásolja, hogy évszázadok óta mezőgazdaságilag művelt területek vannak túlnyomó többségben. Ennek következtében a lomboserdők szinte teljesen eltűntek, amik megmaradtak, nagyrészt ültetett akácok (*Robinia pseudoacacia*). A homoki erdőmaradványok részint a pusztai tölgyesekből maradtak fent, jellemzően gyöngyvirágos és gyertyános-kocsányos tölgyesek. A vizezebb élőhelyeken, a lápi jellegű mocsárréteken rendszerint sások, kisebb zsombékosok, kékperjés rétek, magaskórósok és elburjánzott nádasok a jellemzőek. Összességében a terület erdei jellemzően megegyeznek az alföld erdeivel. A mocsár- és láprétek fontos elemei: pompás kosbor (*Orchis elegans*), réti angyalgyökér (*Angelica palustris*), fehér zászpa (*Veratrum album*), szibériai nőszirm (*Iris sibirica*). Homokgyepein a magyar kökörcsin (*Pulsatilla flavescens*) és a balti szegfű (*Dianthus arenarius subsp. borussicus*) kiemelendők. A területen még számos özönfaj is jelen van, mint például a zöld juhar (*Acer negundo*), a

bálványfa (*Ailanthus altissima*), a gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), a selyemkóró (*Asclepias syriaca*) és az amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*). (Dövényi, 2010, old.: 224; 240)

4.3. Meghatározó területek és értékek

4.3.1. Országos Ökológiai Hálózat és Natura2000 területek

Az Országos Ökológiai Hálózat (OÖH) a Páneurópai Ökológiai Hálózat (PEEN) része, hiszen a PEEN az valamennyi ország ökológiai hálózatának összessége. Az 1995-ös Szófia konferencián, a csatlakozó országok aláírták a Páneurópai Biológiai és Tájdiverzitási Stratégiát. 1999-ben a Genfi találkozón elfogadták a PEEN kialakításának feltételét, ennek következtében a résztvevő országok 2005-ig jelölhették ki a hálózat övezeteit. A hálózat célja, hogy a megmaradt védett és nem védett természetes és természetközeli területek ne szigetelődjenek el egymástól. Magyarországon a 2018. évi CXXXIX. törvény tartalmazza az Országos Ökológiai Hálózat övezetének meghatározását. Az ökológiai hálózatnak három övezete van: magterület, ökológiai folyosó és puffterület. Nyíregyháza területén mindhárom övezet megtalálható. (LINK-04) (2. ábra)

A Natura2000 az Európai Unió ökológiai hálózata, mely olyan területeket foglal magába, melyek közösségi jelentőséggel és természetvédelmi rendeltetéssel is bírnak. Ennek következtében a vadon élő állatok és növények védelmén keresztül teszi lehetővé a biológiai sokféleség megóvását és a természetvédelmi helyzetük fenntartását, valamint helyreállítását. Két típusa van: a különleges madárvédelmi területek (SPA) és a különleges természetmegőrzési területek (SAC). Nyíregyházán különleges természetmegőrzési területek találhatók. (LINK-05) (2. ábra)

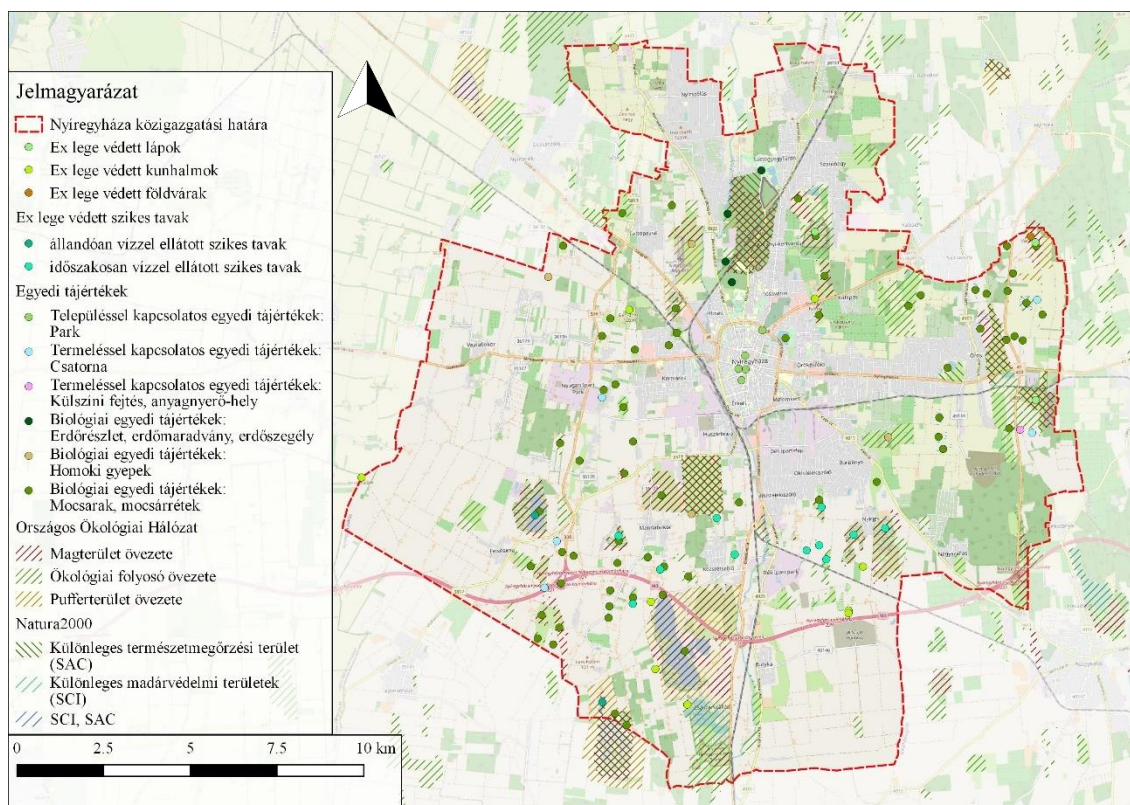
4.3.2. Ex lege védett területek

Ex lege (a törvény erejénél fogva) védett természeti területek: a lápok, a szikes tavak, a források, a víznyelők, a kunhalomok és a földvárak. (LINK-06) Nyíregyháza területén három védett láp található (orosi Vár-rét, Úrcsere-rét és az Igrice-mocsár), és tíz terület érintett a szikes tavak által (a felsősimai Hosszúhát-tó, a Nagy-Vadas-tó és az időszakosan vízzel ellátott kisebb területek, melyek a D-i bokortanyák, Borbánya és Nyírjes környékén helyezkednek el). Továbbá egy földvár és kilenc darab kunhalom látható Nyíregyháza közigazgatási határán belül. (LINK-07) (2. ábra)

4.3.3. Egyedi tájértékek

Az egyedi tájértékek a természetvédelemről szóló 1996. évi LIII. törvény írja le: „egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.” Az egyedi tájértékek lehetnek kultúrtörténeti értékek (településsel; közlekedéssel, szállítással; termeléssel kapcsolatos és egyéb emberi tevékenységhez, eseményhez kapcsolódó egyedi tájértékek), természeti egyedi tájértékek (földtudományi kilátóhely egyedi vagy jellegzetes látványképpel). (LINK-08)

Nyíregyháza közigazgatási határán belül településsel kapcsolatos egyedi tájérték 5 darab, termeléssel kapcsolatos egyedi tájérték 6 darab, biológiai egyedi tájérték pedig 75 darab található. (2. ábra)

2. ábra: Meghatározó területeket és értékeket bemutató térkép

Alapadat forrása: természetvédelem.hu, Hortobágyi NPI, Nyíregyháza megyei jogú város klímastratégiája a 2021-2050 közötti időszakra

Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

4.4. Történeti áttekintés

4.4.1. Első írásos emlétől a hajdúváros rangig

Nyíregyházáról írásos emlék 1209-ről maradt fenn, melyben Nyírként említik. A település nevének másik felét arról kapta, hogy a XIII. században már templom is volt a településen, és az 1300-as években egyházas helyként definiálják. Az idő előrehaladtával a XV. századra már közel 400 lakosa volt a településnek, mely akkoriban népesnek számított. Azonban a török időkben a lakosság elmenekült, és az 1600-as évek első felében hajdúkat telepítettek be az egykori lakosok helyére, ennek köszönhetően hajdúváros rangot kapott. (Zoltán, 2019, old.: 24)

4.4.2. Az Erdélyhez tartozástól egészen a Mezővárosi cím megszerzéséig

A város rövid ideig Erdélyhez tartozott, 1606-tól 1620-ig. 1750-re a város népességszáma 500-ra növekedett. Azonban a nagyobb népességnövekedés a XVIII. század második felére tehető, hiszen gróf Károlyi Ferenc kedvezményeket ígért az ide letelepedőknek. A bokortanyák megalakulása is ekkora tehető, mert a szántóföldeknél engedték, hogy letelepedjenek, és ott adtak a letelepülő lakosoknak házhelyet. (LINK-09) Többségében szlovák származású evangélikusok települtek le, akik iskolákat is alapítottak (például a ma is működő Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium). A XIX. században a településre a felvirágzás jellemző a leginkább, hiszen megváltotta

3. ábra: Egykori pénzügyi palota
Készítette: Szalay Ditta Katalin (2022)

magát a földesuraitól, és különleges királyi kiváltságot kapott a város, hogy Szabad és Privilegizált Nyíregyháza Közönség lehessen a város neve. (Bácskainé Pristyák, 2014, old.: 15-16) Mindemellett a településen új városháza, kórház épült, és a Sóstó fürdő is elkezdett üzemelni, és számos új épület épült (pénzügyi palota, színház, távíroda, posta). Ebben az időszakban elnyerte a Mezőváros címet is, majd a vasúthálózat is kiépítésre került Nyíregyházáig, ezek szintén hozzájárultak a város fejlődéséhez. (Kovácsné Tóth & Telekfiné Bódi, 2017., old.: 6)

4.4.3. A megyeszékhelységtől Nyíregyháza 100. évfordulójáig

1876-ban vált székhellyé az akkori Szabolcs vármegyében. Az 1800-as évek második felében vízrendezési tevékenységek is történtek, hiszen lecsapolták a mocsaras területeket, és szabályozták az Éralját. A XIX. század végén kialakítottak egy közparkot a Bessenyei és a Benczúr tér területén. A XX. században beépítették a korábban szabályozott és lecsapolt területeket. A Trianoni békediktátum több szemszögből is befolyásolta a város sorsát, hiszen az országhatár közel került a településhez, ezáltal a menekültek száma is megnövekedett. A közparkok és középületek állapota rohamos romlásnak indult. A lakosok megnövekedett száma miatt a városban számos területen kislakásokat építettek. Azonban a városnak egy kis fellendülést hozott az örökváltság 100. évfordulója, hiszen ekkor újabb templomok, iskolák épültek. (Kovácsné Tóth & Telekfiné Bódi, 2017., old.: 7-8)

4.4.4. A lakosságcserétől napjainkig

Nyíregyháza számára a lakosságcsere egyezmény következményeként több száz magyar család települt át Felvidékre, és több száz család települt Nyíregyházára. A városhoz számos területet csatoltak (Sóstóhegy, Oros, Borbánya), miután megalakult Szabolcs-Szatmár-Bereg megye. A '70-es évektől számos lakótelepet hoztak létre a régi szőlőskertek területén. A város arculata ettől fogva kezdett jelentősen megváltozni, hiszen a belváros egyszintes házai helyett városias, többszintes házakat építettek, megjelentek felgyorsultak a lakásépítések Nyíregyháza belső területén, a külső területeken családi házas beépítések lettek jellemzőbbek, de ezek jóval lassabb ütemben haladtak. Ebben az időszakban Nyíregyháza városának arculata gyökeresen megváltozott, hiszen korábban templomtornyok jelezték a városközpontot, ekkora már nincs semmi, ami ezt jelezné, hiszen többfajta épületegyüttes áll egymás mellett, melyek magasságukban is eltérnek egymástól. (Kovácsné Tóth & Telekfiné Bódi, 2017., old.: 8)

Nyíregyháza lakossága a 2022-es adatok szerint 118 211 fő volt. (LINK-10) Jelenleg a vármegyeszékhelyen több óvoda, általános iskola, gimnázium és egy egyetem is működik. A városban színház is üzemel, és egyéb kulturális kikapcsolódásra is van lehetőség.

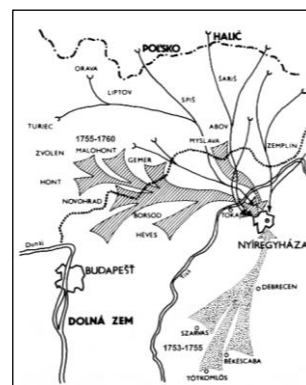
4.5. Nyíregyházi bokortanyák bemutatása

4.5.1. Bokortanyák története

Keletkezésüktől a végső letelepedésig:

Keletkezésük a XVIII. századra tehető, amikor gróf Károlyi Ferenc volt a birtok tulajdonosa. A területet akarta benépesíteni, de nem a nyíregyházi jobbágyokkal, így engedélyt kapott, hogy benépesítse. A benépesítés során a felvidéki Petrikovics János segített neki a telepések toborzásában. (Márkus, 1943, old.: 13-14)

A toborzásra először Szarvason, majd Tótkomlóson és Békéscsabán került sor, ahonnan a fölös számú gazdákat - akiknek nem jutott terület - hívták Károlyi birtokára. Az első telepesek 1753-ban érkeztek meg, azonban az új lakosok nagy része, több mint 300 család, 1754 tavaszán költözött a területre. Ezt követően a gróf megbízta Petrikovics Jánost, hogy toborzását folytassa a Felvidéken. Ennek köszönhetően a felvidéki tót jobbágyok telepedtek le, akik az otthon maradt családtagjaikat is hívták, így a csoportosan álló szállásföldeket azok a családok kapták, akik rokoni vagy szoros viszonyban álltak. Ezen felül különböző idénymunkások is letelepedtek. (Márkus, 1943, old.: 14-15)

4. ábra: Nyíregyházára települők korábbi lakhelye
Alapadat forrás: Mesélő Nyíregyháza

A kialakulások során megfigyelhető, hogy kezdetben szállások voltak, melyek állhattak egyesével vagy csoportban. Ezek a szállások, mint ahogy nevében is benne van, szállásként funkcionáltak, nem pedig állandó lakhelyként. Hiszen ezeken a területeken kezdetben állattenyésztés, majd később földművelés folyt, azonban az egyre nagyobb gazdálkodás következtében kénytelenek voltak odaköltözni. Ennek következtében 1831-ben rendeletet hoztak létre, hogy a külterületen lakók költözzenek vissza a városba. (Papp, 2013, old.: 7.) A nevüket az ott gazdálkodó, ott lakó családokról kapták, így a névváltoztatás gyakori volt. (LINK-11) Az akkori szállások nevének magyarosításáról az 1890. évi közgyűlésen döntöttek, ennek köszönhetően az egykori családnevek helyett újakat kaptak, így például a Liskány szállásból lett a Rókabokor elnevezés. (Papp, 2013, old.: 8.)

A XIX. század első felére a gazdálkodók végleg kiköltöztek a városból a szállásföldekre. Ennek köszönhetően jött létre a ma is ismert bokortanyák nagy része. Az ezeken a

területeken folytatott gazdálkodás hozzásegített, hogy az örökváltság létrejöjjön, majd Nyíregyháza külön királyi kiváltságához jusson. (Bácskainé Pristyák, 2014, old.: 16)

A bokortanyák területe egyre népesebbé vált, és hasonló településhálózat jött létre, mint az aprófalvak esetében. Az egyre nagyobb tanyabokrokban már iskolákat is létesítettek, amelyek hozzájárultak a vidéki élet minőségének javításához. A leginkább virágzó időszakot a dualizmus kora jelentette. A lakosság ekkor még a szlovák (tót) nyelvét és hagyományait is élő módon őrizte. Ennek köszönhetően a tanyasi életstílus, a szokások és a kultúra egyedülállóvá és különlegessé vált a térségben. (LINK-11)

A II. világháborútól napjainkig:

A lakosságcsere egyezmény a bokortanyák lakosságát is érintette. Az egyezmény Magyarország és Csehszlovákia között kötött szerződés, mely szerint annyi magyar állampolgárt telepítettek Magyarországra, ahány magyar állampolgár vallotta magát szlováknak, és kérte, hogy Csehszlovákiába telepítsék. (LINK-12) Így a korábban ide érkező szlovák/tót lakosok helyére Csehszlovákiában élő magyarok telepedtek. (Bácskainé Pristyák, 2014, old.: 21)

Az 1950-es évektől számos bokortanyát összevontak, így hoztak létre újabb közigazgatási egységeket, ilyen például Nagycserkesz, mely 18 bokortanya összevonásából jött létre. Az infrastruktúra hiányában az 1970-80-as években a bokortanyákról elköltöztek, így újra jellemzővé vált, hogy a városban laktak, de a házukat megtartották, és kertgazdálkodást folytattak. Azonban a bokortanyák elnéptelenedése, öregedése vált jellemzővé. Az 1980-as évek után számos bokortanyát belterületté soroltak, így azok átalakultak kertvárosias területekké. (Bácskainé Pristyák, 2014, old.: 23-24)

A rendszerváltás előtti időszak a területeken folytatott hagyományos gazdálkodást is megváltoztatta. Hiszen számos termelőszövetkezet alakult a térségben, a nagyüzemi mezőgazdasági termelés jellegzetessé vált. A bokortanyák és tanyák sorsát meghatározta az új utak építése és a várossal való összekapcsoltság is. (LINK-11) A századfordulótól kezdve visszaszorult a mezőgazdasági munkát végzők száma, hiszen akkora már a lakosságnak kevesebb, mint 50%-a élt mezőgazdaságból, ez a szám az 1960-as évekre 20%-ra csökkent, mely köszönhető a város fejlődésének. (dr. Beluszky, 1968, old.: 201)

Napjainkban a bokortanyák többsége lakott, így szerkezetük fennmaradt, de az egykori életforma egyre kevésbé jellemző. Sok bokortanya mára teljesen a város részévé vált, vagy alvóváros funkciót tölt be, így egykori szerepük egyáltalán nem felellhető.

4.5.2. Történeti térképek vizsgálata

Az 5. ábrán történt *I. Katonai felmérés (1784)* adatai alapján megfigyelhető, hogy a területi elrendezés jelentős eltéréseket mutat a jelenkori Nyíregyháza közigazgatási határán belül. A beépített területek főként központi és keleti irányban koncentráálódtak, miközben nyugat felé szántóföldeken, szórványosan elhelyezkedő kisebb szállásföldek találhatók. Nyíregyháza központi területét ebben az időszakban főként gyepes és mocsaras területek vették körül. A területhasznosítás tekintetében a gyepes és szántóföldek domináltak, majd ezt követték a vizenyős és mocsaras területek. A területen több vízfelület is megfigyelhető volt, míg az erdőterületek aránya viszonylag alacsony volt.

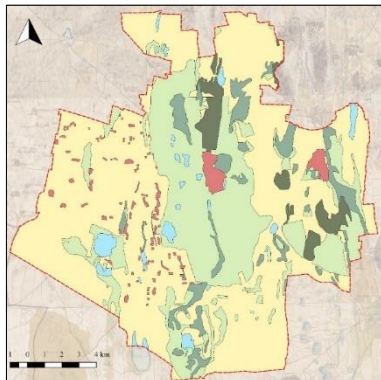
Az 1858-as *II. Katonai felmérés* alapján kimutatható, hogy a területek hasznosításában számos változás történt. A beépített területek, valamint a vizenyős, mocsaras és erdős területek kiterjedése növekedett. A nyugati irányban elterülő szállásföldek - amelyek ma bokortanyákként ismertek - száma szignifikánsan megnövekedett. Mindezek mellett megjelent a gyümölcstermesztést szolgáló területhasznosítás, melyeken kisebb beépítések is jellemzőek. Ugyanakkor a vízfelszínek továbbra is jelentős számban jelen vannak. Azonban a korábbi gyepes területek mérete csökkent, mivel ezek a területek vagy vizenyőssé váltak, szántófölddé alakultak, vagy pedig gyümölcsösök létesültek rajtuk. A szántós területek dominanciája továbbra is jól látható. (6. ábra)

A *III. Katonai felmérés (1884)* adatai alapján jól látható, hogy a beépített területek további növekedést mutatnak. A gyepes és vizenyős területeken további átalakulások figyelhetők meg. A vizenyős területek száma markánsan csökkent, amelyek részben átalakultak gyepes területekké, részben pedig szántóföldekké. Az erdős területeken jelentős változások nem tapasztalhatók. A szántóföldek továbbra is dominálnak a területhasználatban. Ekkorra már minden égtáj felé megjelentek a beépített területek, akár kisebb bokortanyák, tanyák formájában. (7. ábra)

A *IV. Katonai felmérés (1941)* alapján észlelhető, hogy a gyepes és vizenyős területek méretének csökkenése jelentős volt. Az erdős területek és a beépített területek terjedése tovább növekedett. Az egykori gyümölcsös területek városrészekké alakultak át, és

további tanyabokor, tanyák jelentek meg. A vízfelületek további csökkenést mutattak, miközben északi és keleti irányban homokos területek jöttek létre. (8. ábra)

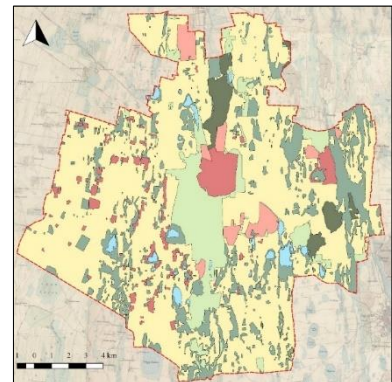
4.6. Nyíregyházán belüli elhelyezésük

5. ábra: I. Katonai felmérés (1784)

Alapadatforrás: arcanum.com

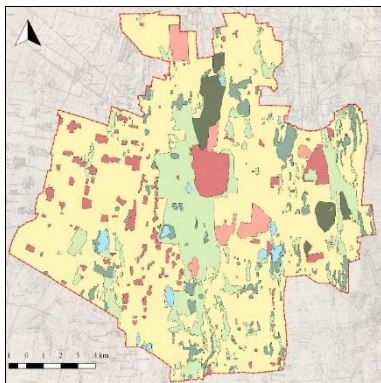
Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

6. ábra: II. Katonai felmérés (1858)

Alapadatforrás: arcanum.com

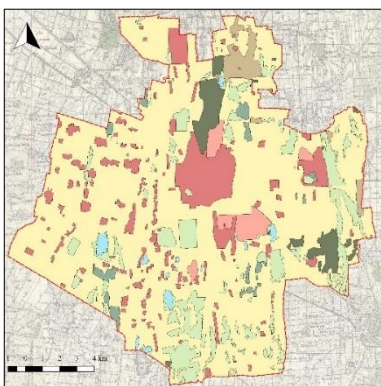
Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

7. ábra: III. Katonai felmérés (1884)

Alapadatforrás: arcanum.com

Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

8. ábra: IV. Katonai felmérés (1941)

Alapadatforrás: arcanum.com

Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

Jelmagyarázat	
 	Nyíregyháza aktuális közigazgatási határa
Területhasználatok	
	Béépített
	Erdő
	Gyep
	Gyümölcsös
	Homok
	Ipar
	Kert
	Legelő
	Nádas
	Szántó
	Vizenyős
	Vízfelület

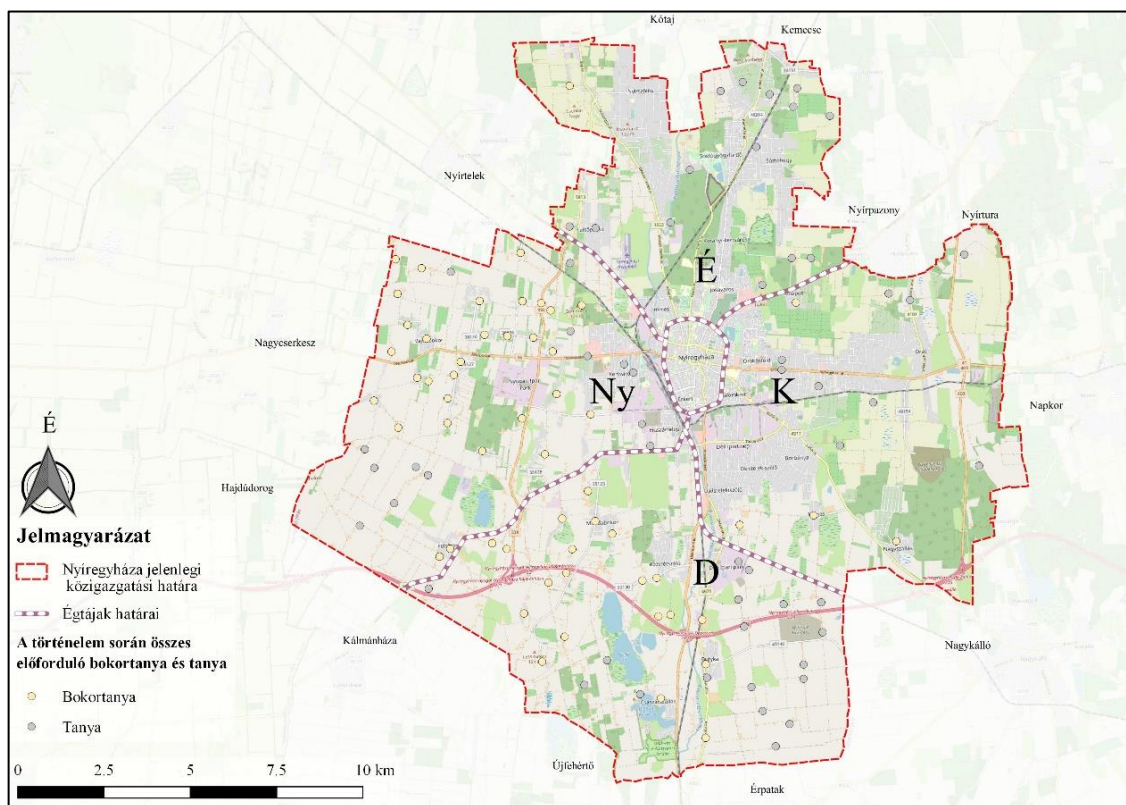
Nyíregyháza közigazgatási határán belül mind a négy égtáj felé megfigyelhetők a bokortanyák és a tanyák. Azonban keletkezésük idejét és fennmaradásukat befolyásolta elhelyezkedésük. (9. ábra)

Ny-i irányban található a legtöbb bokortanya, és köztük elszórtan tanyák. Koncentrációjuk köszönhető annak, hogy ebben az irányban keletkeztek az első tanyabokrok a XVIII. században. Jellemzően mezőgazdasági területek vették és veszik körül, hiszen történelmük során kulcsszerepet játszott a közelségük.

ÉNy-i és ÉK-i irányban későbbre tehető a tanyák és bokortanyák megjelenése. Hiszen ezeken a területeken mocsarak, lápok voltak, így a mezőgazdasági termelésre, gazdálkodásra sem volt lehetőség. Ennek következtében csak a XX. században, a lecsapolások után alakultak meg. K-i irányban hasonló tendenciák figyelhetők meg, azonban ezeken a területeken nem voltak mocsaras, lápos területek.

D-i irányban szintén több tanya volt és van, mint bokortanya. Néhányuk már a XVIII. században létrejött, azonban nagy számban a lecsapolások után keletkeztek. Az É-i, a K-i és a D-i területeken jellemzően a tanyák jelenléte a domináns, úgy a jelenben, mint a múltjukat tekintve.

5. EREDMÉNYEK ÉS ÉRTÉKELEÉSÜK

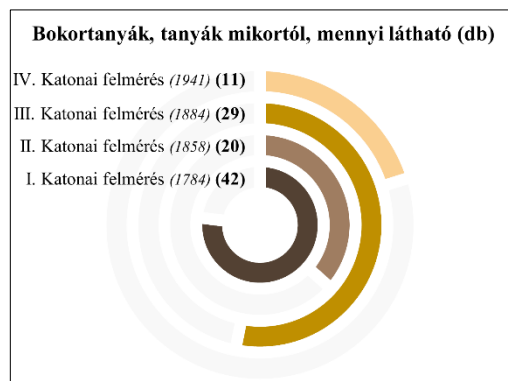

9. ábra: Bokortanyák elhelyezkedése
Alapadatforrás: OSM Standard

5.1. Csoportosításuk

5.1.1. Csoportosítás elővizsgálata

A bokortanyák csoportosítása során az alábbi lépéseket követtem: kezdetben előzetes történeti térképeket használtam fel a bokortanyák és tanyák fejlődésének elemzéséhez. Ezeket az információkat rögzítettem Excel táblázatban annak érdekében, hogy dokumentáljam az időbeli változásokat és azok időpontját, amikor ezek a települések először jelentek meg ezen

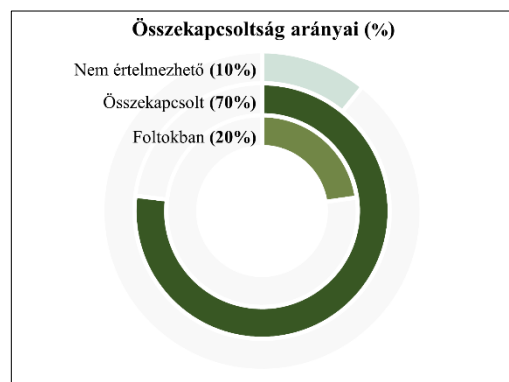
1. diagram: Bokortanyák, tanyák mikortól mennyi látható (db)

Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

térképeken. A diagramon jól látható, hogy a bokortanyák, tanyák nagyrésze az I. Katonai felméréstől láthatóak. A következő nagyobb megjelenés a II., illetve a III. Katonai felmérés közé tehető, hiszen az utóbbin már láthatóak. (1. diagram)

A történeti adatok elemzése után áttértem a jelenkori térképekhez, hogy azonosítsam, mely bokortanyák és tanyák maradtak fenn a mai napig. Ezen kívül azoknál, amelyek már nem léteznek, alaposan megvizsgáltam a megszűnésüknek az okát, és ezeket az információkat is rögzítettem. (1. Melléklet)

A jelenleg még fennálló és a megszűnt bokortanyák és tanyák esetében részletesen elemeztem a jelenlegi zöldinfrastruktúra elemek jelenlétét és összekapcsoltságát. A zöldinfrastruktúra elemeknél rögzítettem, hogy milyen elemek találhatóak, például mezővédő erdősávok, településszegély, útmenti fasorok, gyepes területek. Az összekapcsoltság során a más, meglévő nagyobb zöldinfrastruktúra elemekhez való kapcsolódásukat vizsgáltam. Háromféle eredményt kaptam, melyek szerint vannak olyan bokortanyák és tanyák, melyek környezetében összekapcsoltak vagy foltokban találhatóak zöldinfrastruktúra elemek, és van, ahol nem találhatóak, hiszen városrészek lettek. (2. diagram) Az összekapcsolt kategóriába azokat soroltam, melyeknek elemei nagyobb zöldinfrastruktúra elemekhez (erdőkhöz, gyepes felületekhez) kapcsolódnak. A foltokban nevű kategóriába azokat soroltam, ahol a bokortanyák, tanyák környezetében lévő zöldinfrastruktúra elemek nem mindenhol kapcsolódnak más, meglévő nagyobb zöldinfrastruktúra elemhez.

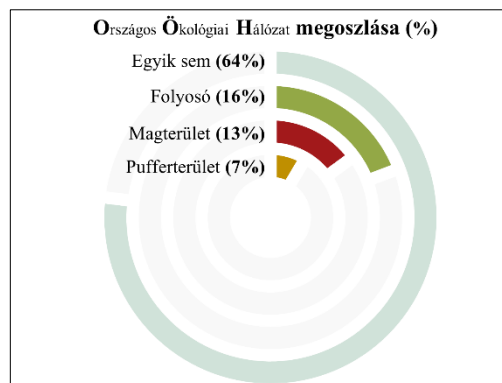
2. diagram: Összekapcsoltság arányai (%)
Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

Térkép segítségével megvizsgáltam a mezőgazdasági tevékenységeket is, hogy azonosítsam, az esetleges termelés mekkora parcella méreteken folyik (kisparcellás, kis és nagyparcellás vagy nagyparcellás). (1. Melléklet)

Mindezek mellett megvizsgáltam, hogy ezek a területek részei-e az Országos Ökológiai Hálózatnak, és ha igen, akkor minek a részei. A bokortanyák környezetében több mint 60%-ban nem található semmilyen OÖH elem. Azonban a legtöbbet előforduló elem az

az ökológiai folyosó, melyet a magterületek követnek, majd legutoljára a puffertérületek figyelhetőek meg. (3. diagramm)

Legutolsó sorban megnéztem, hogy bármilyen beépített terület található-e rajtuk, ha igen, azok beépítési típusát is dokumentáltam. (1. Melléklet)

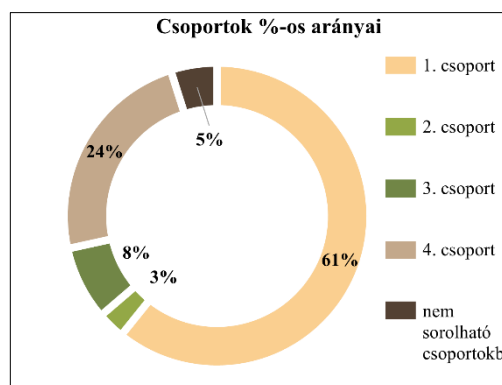

3. diagram: OÖH megoszlása (%)

Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

5.1.2. Csoportosítás

A vizsgálat során feltűnt, hogy a vizsgálati szempontok szerint négy nagyobb csoportot tudok elkülöníteni. A négy különböző csoportot az alapján választottam el egymástól, hogy hogyan alakultak az évek során, például ugyanazok maradtak-e, mint amik voltak, vagy valamilyen változás jellemzi ezeket. Öt darab tanyát nem soroltam sehová, hiszen teljesen megszűntek, és területükön gazdálkodási (erdő- és mezőgazdálkodás) területek lettek. (1. Melléklet) Az általam azonosított 102 bokortanya és tanya 61%-a az első csoportba sorolható, így ebben a csoportban található a legtöbb, ezt követi a negyedik csoport, amiben a 24%-uk található. (4. diagram)

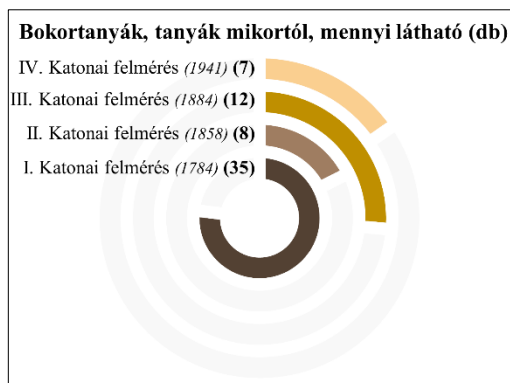
4. diagram: Csoportok százalékos arányai

Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

Első csoport:

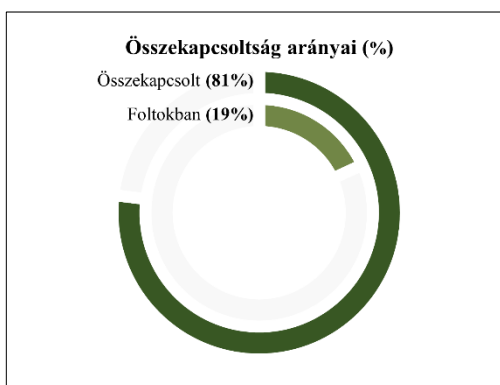
Az első csoportba az olyan bokortanyák, tanyák tartoznak, melyek funkciója, szerkezete és többnyire az egykori arculata is fennmaradt. Nagyrészen az egykori szállásföldek, melyek az I. Katonai felméréstől láthatóak, alkotják ezt a csoportot. Azonban ezek mellett a később alakult tanyák és bokortanyák is megfigyelhetőek, azzal a kritériummal, hogy jelentősebb átalakulás nem történt, azaz a tanyák azok tanyák, a bokortanyák azok bokortanyák maradtak. Ez a csoport a legnagyobb, hiszen ide 63 darab elem sorolható. (1. Melléklet)

Az első csoportban található bokortanyák túlnyomó többségben az I. Katonai felmérésen láthatóak már (35 db). A következő nagyobb számban megjelenő bokortanyák a II. és III. Katonai felmérés közé tehetőek, mert a III. felmérésen már 12 darab újabb bokortanya látható. Ezt követően a II., illetve IV. Katonai felmérésen közel azonos számban figyelhetők meg újabbak. (5. diagram)

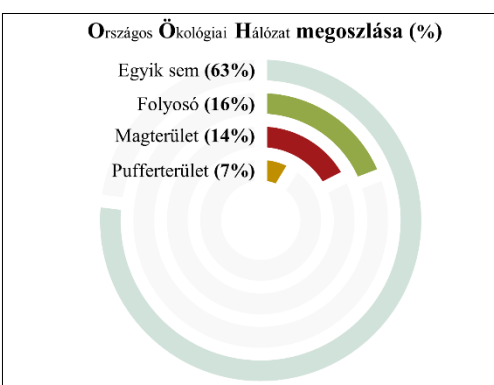
5. diagram: 1.csoportban mikortól, mennyi bokortanya, tanya látható (db)
Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

A zöldinfrastruktúra elemek a csoportban található bokortanyák környezetében 81%-ban összekapcsoltak, míg 19%-ban foltokban. (6. diagram) Ez eltér a 2. diagramon található adattól, hiszen ebben a csoportban nincsenek olyan bokortanyák, melyek környezetében ne lenne értelmezhető zöldinfrastruktúra elem. Így kijelenthető, hogy ebben a csoportban olyan bokortanyák vannak, melyek környezetében a zöldinfrastruktúra elemek összekapcsoltsága magasabb az átlagnál.

6. diagram: Összekapcsoltság arányai (%) az 1. csoportban
Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

A csoportba tartozó bokortanyák többségének területén nem található semmilyen Országos Ökológiai Hálózat rész (63%). Az ökológiai folyosó övezete a bokortanyák, tanyák környezetének 16%-ában található, ezt követi a magterület, mely 14%-ban fordul elő. (7. diagram) A puffertérület azonban 7%-ban látható. Ez az eredmény nem sokban tér el az összes bokortanyáétól, mely a 3. diagramon látható.

7. diagram: OÖH megoszlása (%), az 1. csoportban
Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

Második csoport:

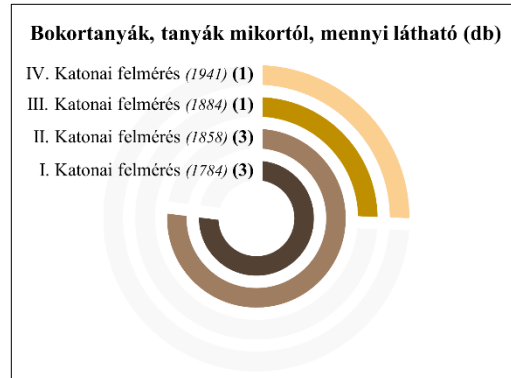
A második csoportban összesen három darab bokortanya található. Ezek kezdetben tanyák voltak, majd átalakultak bokortanyákká. Mindhárom bokortanya esetében a zöldinfrastruktúra elemek összekapcsoltak, és semmilyen Ökológiai Hálózat elem nem található a környezetükben.

Harmadik csoport:

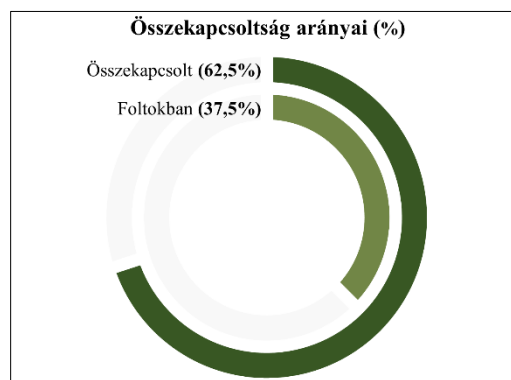
A harmadik csoportba nyolc darab bokortanya és tanya sorolható. Erre a csoportra a legjellemzőbb, hogy az egykori szállásföldről tanyák, bokortanyák lettek, melyek később városrészekhez kapcsolódtak, vagy megmaradtak tanyaként. (1. Melléklet) Azonban egykori szerkezetük ma is fellelhető. A nyolc bokortanyából három volt látható az I. Katonai felmérésen, három a II.-on, és további egy-egy újabb megjelenése figyelhető meg a további két katonai felmérésen. (8. diagram) Ennek következtében ez a csoport eltér az általános jellemzéstől, hiszen itt nem a III. Katonai felmérésre tehető a következő nagyobb számban való megjelenés.

A zöldinfrastruktúra elemek 62,5%-ban összekapcsoltak, 38%-ban pedig csak foltokban vannak jelen a csoportban megtalálható bokortanyák környezetében. Így kijelenthető, hogy a csoport bokortanyáinak környezetében jelentős mértékben összekapcsoltak a zöldinfrastruktúra elemek. (9. diagram)

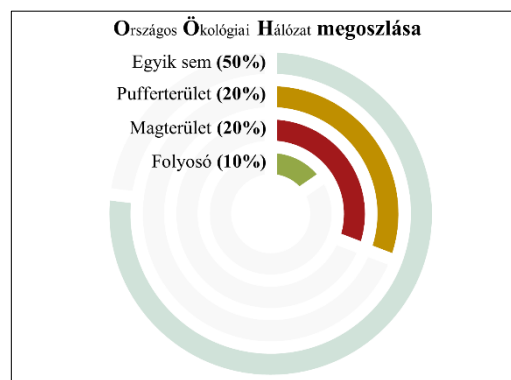
A csoportban található bokortanyák környezetében az Országos Ökológiai Hálózat részeiből a magterület 20%-ban, a puffterület 20%-ban, míg az ökológiai folyosó övezete

8. diagram: 3. csoportban mikortól, mennyi bokortanya, tanya látható (db)
Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

9. diagram: Összekapcsoltság arányai (%) a 3. csoportban
Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

10. diagram: OÖH megoszlása (%), a 3. csoportban
Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

10%-ban jellemző. Azonban ebben a csoportban a legjellemzőbb (50%), hogy nincsen a bokortanyák környezetében semmilyen OÖH elem. (10. diagram) Ez az arány eltér az az összes bokortanya átlagához képest. (3. diagram)

Negyedik csoport:

A negyedik csoportban olyan tanyák, bokortanyák találhatók, melyek idővel a város részei vagy városrészek lettek. Így arculatuk és egykori szerkezetük nem maradt fenn. Ide 24 darab tanyát tudtam besorolni. (1. Melléklet)

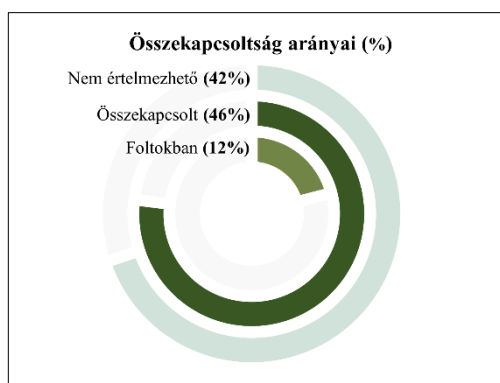
Az itt található bokortanyák és tanyák közül a II. Katonai felmérés és a III. Katonai felmérés között alakult meg a legtöbb, hiszen a III. Katonai felmérésen 15 darab új elem látható. A II. Katonai felmérésen a második legtöbb új elem látható (6 darab). Azonban az eddigiektől eltérő módon az I. Katonai felmérésen látható a legkevesebb. (11. diagram)

A csoportban található bokortanyák környezetében a zöldinfrastruktúra elemek 42%-ban összekapcsoltak, és szintén 42%-ban nincsen értelmezhető elem, ez a kettő teszi ki a csoport nagy részét. 13%-ban foltokban és 4%-ban pedig részben található a bokortanyák környezetében zöldinfrastruktúra elem. (12. diagram)

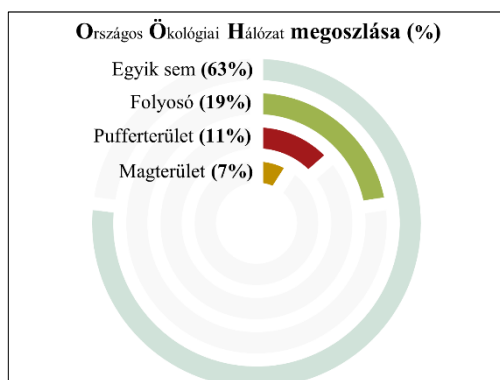
Az OÖH elemeinek megoszlása a csoportban található bokortanyák esetében hasonló, mint az általános jellemzés során. Ez azt jelenti, hogy legtöbb esetben (63%) itt sem található semmilyen része az OÖH-nak. A hálózat részeiből viszont az ökológiai folyosó övezetének megléte a legjellemzőbb, mely 19%-ban figyelhető meg, ezt követi a puffterületek (11%), majd a magterület, ami 7%-ban van jelen. (13. diagram)

11. diagram: 4. csoportban mikortól, mennyi bokortanya, tanya látható (db)
Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

12. diagram: Összekapcsoltság arányai (%) a 4. csoportban
Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

13. diagram: diagram: OÖH megoszlása (%), a 3. csoportban
Készítette: Szalay Ditta Katalin (2023)

5.2. Bokortanyák kiválasztása és bemutatása

Csoportosításuk után fontos volt számomra, hogy mindegyik csoportból úgy válasszak ki egyet-egyet, hogy különböző fejlődés jellemezze azokat. Így az első csoportból a Ny-i irányba elhelyezkedő Rókabokrot választottam, mely megtartotta egykori formáját, és helyi védettség alatt is áll. A második csoportból Csernyikbokrot választottam, mely szintén tanya volt, majd átalakult bokortanyává, és most már lassan a város részévé válik, és Nyíregyháza É-i felén helyezkedik el. A harmadik csoportból Rozsrétbokrot választottam, mely D-i irányba helyezkedik el, és már a megjelenésekor is majdnem egy volt a Rozsrétszőlő városrészsel. A negyedik csoportból a K-i irányban elhelyezkedő Nyírjest választottam, mely először tanya volt, majd egy különálló városrész lett.

5.2.1. Rókabokor (1. csoport)

A Rókabokor már az *I. Katonai felmérésen (1784)* is látható, Lomian szállás néven. Ebből lehet következtetni, hogy az első ide érkező letelepülők idejében alakult meg, és egészen mostanáig fennmaradt. A bokortanya nevének „magyarosodása” nyomon követhető a térképek segítségével, hiszen a *II. Katonai felmérésen (1858)* és a *III. Katonai felmérésen (1884)* Liskány szállás volt a neve, majd a *IV. Katonai felméréstől (1941)* lett a neve Rókabokor, mely azóta változatlan. Azonban a legelső írásos emlékekben Nowotne Salasseként említik, azaz Új szállásként.

Rókabokor az a bokortanya, melyet leginkább ismernek. Ez köszönhető annak is, hogy egykori jellegzetes építése és körülhatároltsága fennmaradt. Ennek következményeképpen helyi védettséget élvez Rókabokor egész településszerkezete. Ilyen még Sulyánbokor is.

Név	I. Katonai felmérés	II. Katonai felmérés	III. Katonai felmérés	IV. Katonai felmérés	Jelenlegi
Rókabokor	Lomian szállás	Liskány szállás	Liskány bokor	Rókabokor	Rókabokor
Megszűnésük oka	Ökológiai hálózat	Mezőgazdasági termelés	Zöldinfrastruktúra elemek	Összekapcsoltság	Típusok
nem értelmezhető	–	Kisebb-nagyobb parcellás földművelés	Mezővédőerdősávok, erdők és mezőgazdasági területek	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan, falusias beépítés

(Részlet az 1. számú mellékletből: Rókabokor vizsgálata)

III. Katonai felmérés (1884) vizsgálata:

Az 1884-es Katonai felmérés alapján jól látható, hogy szántós területek veszik körül, külterületen. A bokortanya határát erdőszegéllyel jelölték, és ennek köszönhetően egy zárt egységet mutat. A környezetében található bokortanyák jól elhatárolódnak

egymástól, és azoknál is megfigyelhető, hogy a településszegélyek tulajdonképpen határfunkciót töltenek be, és ennek következtében nem kapcsolódnak egymással. A területen megfigyelhető gyümölcsösök és kertgazdálkodás is, melyek csak a beépített területek mentén találhatóak. Kisebb foltokban gyepes és vizenyős területek is jellemzőek, azonban a szántóterületek dominanciája markáns. (1/A Térkép)

IV. Katonai felmérés (1941) vizsgálata:

A IV. Katonai felmérés (1941) vizsgálati térképen jól látható, hogy az egykor zárt településszegély felbomlott, ennek következtében az egykori határt képező zöldinfrastruktúra elemek megszűntek. Azonban a területen újabb mezővédő erdősávok és településszegélyek jelentek meg, melyek helyenként összekapcsoltabbakká kezdtek válni. A beépített területek mértéke jelentősen növekedett, míg a gyepes és vizenyősöké csökkent. Újabb gyümölcsstermesztést szolgáló területek jelentek meg, azonban ezek már nem csak a lakott területeknél, településszegéllyel körbe kerítve, hanem egykori szántós területeken is. Összeségében a szántós területek dominanciája továbbra is jellemző. (1/B Térkép)

1975-ös topográfiai térkép vizsgálata:

Az 1975-ös topográfiai térkép alapján készült vizsgálatom során megfigyeltem, hogy a beépített területek a központi tér felé koncentrálnak, és mögöttük helyezkednek el a telkek, melyeken kertgazdálkodás és gyümölcsstermesztés folyt. A zöldinfrastruktúra elemek részben összekapcsoltak, így például a Rókabokor területét határoló településszegély nem teljesen zárt. A mezőgazdasági termelés nagyparcellás területeken folyt, melyek között vizenyős és gyepes felületek is láthatóak. A bokortanya 1 km-es környezetében található még erdőgazdálkodási terület is. Összeségében a területen domináns elemet képez a mezőgazdasági terület, az erdős területek és a gyümölcsösök. Ezek mellett megfigyelhetőek vizenyős, gyepes és külön legelésre szánt gyepes területek is. A beépített területekhez gyakran kapcsolódik kertgazdálkodásra szánt telek. (1/C térkép)

2002-es légifelvétel vizsgálata:

A 2002-es légifelvétel alapján készített vizsgálatomon szemmel láthatóan csökkentek a gyümölcsös területek az 1975-ös topográfiai térkép alapján készült vizsgálatához képest. A kertgazdálkodás és az erdős területek nagy mértékben növekedtek. Egyes

zöldinfrastruktúra elemek is tovább növekedtek, ilyen például a mezővédő erdősávok és a településszegély, azonban a gyepes felületek csökkenése figyelhető meg. (1/D Térkép)

2022-es térkép vizsgálata:

Az általam vizsgált szempontok alapján Rókabokor területén és környezetében nem található Országos Ökológia Hálózat rész és Natura2000-es terület sem, azonban a zöldinfrastruktúra elemek a 2022-es Google Earth felvételen és a terepbejárások alapján összekapcsoltak, melyeknek elemei a településszegély, a mezővédő erdősávok, a telepített erdők és a mezőgazdasági területek. A mezőgazdasági művelés kisebb-nagyobb parcellákon folyik. A mezővédő erdősávok spontán kialakulásúnak mondhatóak, melyek hármasszínűek. A beépítettség az egykori, csoportosan elhelyezkedő házak jellemzői, melyek a terület közepére koncentrálódnak, és kiszélesedő telekkel rendelkeznek. A területen jelen van a kertgazdálkodás a mai napig, és a gyümölcsstermesztés is jellemző a mezőgazdálkodás mellett. (1/E Térkép)

5.2.2. Csernyikbokor (2. csoport)

Csernyikbokor a *III. Katonai felméréstől (1884)* látható a térképeken, akkor Tóth Lajos tanya néven, és egy kicsit máshol helyezkedett el, mint ahol ma található a Csernyikbokor. Azonban a *IV. Katonai felmérésen (1941)* az egykori Tóth Lajos tanya helyén Csernik tanya látható, így következtetésem szerint a XIX. századi tanyából alakult át az idők során különálló bokortanyává. Ez azért fontos, mert szerkezete ennek köszönhetően nem olyan tradicionális, mint a fentebb bemutatott Rókabokornak.

A bokortanya környezetében található egyedi tájérték (gyepes terület) és az Országos Ökológiai Hálózat része is (ökológiai folyosó övezet).

Név	I. Katonai felmérés	II. Katonai felmérés	III. Katonai felmérés	IV. Katonai felmérés	Jelenlegi
Csernyikbokor			Tóth Lajos tanya	Csernik tanya	Csernyikbokor
Megszűnésük oka	Ökológiai hálózat	Mezőgazdasági termelés	Zöldinfrastruktúra elemek	Összekapcsoltság	Típusok
nem értelmezhető	–	Kis parcellás, változatos földművelés	Mezővédőerdősávok, úti fasorok	Összekapcsolt	Úti mentén, csoportosan és elszórva, falusias beépítés

(Részlet az 1. számú mellékletből: Csernyikbokor vizsgálata)

III. Katonai felmérés (1884) vizsgálata:

A *III. Katonai felmérés (1884)* alapján készített vizsgálat során látható, hogy a bokortanya helyén ekkor még szántós területek voltak, azonban tőle északra látható beépített terület (Tóth Lajos tanya), melyet hasonló tulajdonságok jellemeznek, mint a bokortanyákat;

szántós területeken található, településszegéllyel körülhatárolt. A vizsgált területen továbbá megfigyelhetőek mezővédő erdősávok, gyepes és vizenyős felületek is, melyek helyenként összekapcsoltak. Láthatóak még gyümölcsös területek is, melyeken kis beépítés jellemző. Összeségében a szántós területek dominanciája itt is megfigyelhető. (2/A Térkép)

IV. Katonai felmérés (1941) vizsgálata:

Az 1941-es Katonai felmérés alapján készített vizsgálat által megállapítható, hogy a beépített területek mértéke és a mezővédő erdősávok jelentősen növekedtek. Ennek következtében a területen található zöldinfrastruktúra elemek összekapcsolttá váltak. A gyümölcsstermesztést szolgáló területek és az erdőterületek is növekedtek. A gyepes és szántós területek csökkentek, a vizenyősök pedig megszűntek. Azonban a szántós területek dominanciája továbbra is jellemző maradt. (2/B Térkép)

1975-ös topográfiai térkép vizsgálata:

Az 1975-ös topográfiai térkép által végzett vizsgálatom során jól látható, hogy Csernyikbokor nincs megnevezve, csak a Mátyásbokor. Emellett az is megfigyelhető, hogy a terület szinte teljesen egybeépült Nyírszőlős városrészszel, melytől csak egy út választja el. Azonban míg Nyírszőlősre a kertgazdálkodás és gyümölcsstermesztés egyaránt jellemző, addig Csernyikbokorra csak a gyümölcsstermesztés és a mezőgazdasági termelés, mely nagyparcellákon folyt. A mezőgazdasági területeket mezővédő erdősávok határolják. Annak ellenére, hogy tanyából lett bokortanya, és nem volt állandó a szerkezete, a területét ugyanúgy határolja településszegély, csak nem olyan szinten kivehető, mint a Rókabokor esetében, a közeli beépítések miatt. A bokortanya 1 km-es környezetében megfigyelhető dohány szárító üzem is és gyepes területek is. Összeségében a mezőgazdasági területek a dominánsak, majd ezt követően a gyümölcsösök és a kertgazdálkodásra használt területek. (2/C Térkép)

2002-es légifelvétel vizsgálata:

A 2002-es ortofotó alapján készített térképen jól látható, hogy a beépített területek mentén az egykori gyümölcsstermesztésre szolgáló területeket kertgazdálkodás váltotta fel. Ennek következtében a gyümölcsösök száma csökkent, a kertgazdálkodásra szolgáló területeké pedig növekedett. Az erdős területek és a gyepes felületek is tovább növekedtek. A beépített területek arányában számottevő változás nem figyelhető meg. (2/D Térkép)

2022-es térkép vizsgálata:

A 2022-es Google Earth és terepbejárások alapján készített térképen jól látható, hogy az egykori gyümölcsös területek szinte eltűntek. A bokortanya egykori szántói mára kertgazdálkodásos területek lettek. Az egykori dohány szárító helyén egy konzervgyár alakul, és más ipari tevékenység is megfigyelhető. Az 1975-ös térképen látható gyümölcsösök nagyrészt szántóterületekké alakultak át. A zöldinfrastruktúra elemek összekapcsoltak lettek, melynek részei a mezővédő erdősávok, az útmenti fasorok, az erdős és gyepes területek. A nagyparcellás földművelés átalakult kisebb parcellássá. A területen OÖH ökológiai folyosó övezete található a bokortanya 1 km-es környezetében, az északi részen, azonban Natura2000-es terület nem található. Összességében a mezőgazdasági területek megtartották dominanciájukat, azonban ezt követően az erdős és a beépített területek lettek a legjellemzőbbek. (2/E Térkép)

5.2.3. Rozsrétbokor (3. csoport)

A Rozsrétbokor már az *I. Katonai felmérésen (1784)* is megfigyelhető, azonban ekkor még három különálló szállásként volt jelölve, melyből csak kettő volt elnevezve. Az egyik Korvacz szállásnak, míg a másik Nagy János szállásnak. A *II. Katonai felmérésen (1858)* megfigyelhető, hogy a Korvacz és Nagy János szállás már egybe épült, azonban a harmadik különálló tanya volt még. Az egybeépült két tanya nem volt megnevezve, csak a *III. Katonai felméréstől (1884)* látható név, melyen Rozsrét tanyaként van feltüntetve. A *IV. Katonai felmérésen (1941)* látható, hogy Rozsrétbokorként van megnevezve a terület. Emellett látható, hogy a bokortanyának szintén van egy határt képző településszegélye, mely jól mutatja, hogy az egykori névtelen tanya is a Rozsrétbokorhoz tartozik. A bokortanya területi határának meghatározása több térkép összehasonlításával sikerült, hiszen korábban három különálló tanyából állt, majd a területe tovább bővült, valamint egy út is szétválasztja. A meghatározás során az előző bokortanyáknál tapasztalt határképző fasorokat vettem figyelembe, valamint azok változását.

A bokortanya környezetében található számos egyedi tájérték (szikes vízállás, gyepes területek, nádas) és egy ex lege védett kunhalom, valamint az OÖH részei is (magterület, pufferterület és ökológiai folyosó övezet).

Név	I. Katonai felmérés	II. Katonai felmérés	III. Katonai felmérés	IV. Katonai felmérés	Jelenlegi
Rozsrétbokor	Korvacz szállás, Nagy János szállás		Rozsrét tanya	Rozsrétbokor	Rozsrétszőlő
Megszűnésük oka	Ökológiai hálózat	Mezőgazdasági termelés	Zöldinfrastruktúra elemek	Összekapcsoltság	Típusok
nem értelmezhető	Magterület, Puffer terület és Folyosó	Kisebb-nagyobb parcellás földművelés	Mezővédőerdősávok, erdők és mezőgazdasági területek	Összekapcsolt	Falusias beépítés jellemző, Rozsrétszőlővel szint egybe

(Részlet az 1. számú mellékletből: Rozsrétbokor vizsgálata)

III. Katonai felmérés (1884) vizsgálata:

A III. Katonai felmérésen (1884) jól látható, hogy a vizsgált területen legjellemzőbben szántós, illetve gyepes felületek vannak leginkább jelen, de nagyszámban fordulnak elő vizesfelületek is és vizenyős területek. A beépített területek mentén itt is megfigyelhetők gyümölcsös, illetve kertgazdálkodó területek. A területen láthatóak még különböző erdősávok is, melyeknek köszönhetően a zöldinfrastruktúra elemek részben összekapcsoltakká válnak. (3/A Térkép)

IV. Katonai felmérés (1941) vizsgálata:

A IV. Katonai felmérésen (1941) szembejövő a gyepes területek csökkenése, és a beépített területek, valamint a szántó növekedése. A vizenyős területek eltűnése is jól látható, melyeket szántók váltottak. A különböző erdősávok is feldarabolódtak, ennek következtében a zöldinfrastruktúra elemek összekapcsoltsága is csökkent. A szántós területek dominanciája jelentőssé vált. (3/B Térkép)

1975-ös topográfiai térkép vizsgálata:

Az 1975-ös topográfiai térkép alapján készített térképen jól látszik, hogy a terület 1 km-es környezetében nagyszámban fordultak elő gyepes területek, melyek nagy részén legeltetés folyt. Emellett szántós területek is láthatóak, melyeken nagyparcellás termelés folyt, valamint kaszálás, ilyen például a Rozsréti-kaszáló. A bokortanya területén látható egy termelészövetkezet is, mely a Dózsa Termelészövetkezet nevet viselte. A Tsz. mellett látható, hogy a korábban a bokortanya területéhez tartozó tanya külön tanya lett Varga tanya néven. Mindemellett a tanyabokor szinte egybeépült a IV. Katonai felmérésen is látható Rozsrétszőlővel, így a területet körbevevő településszegély ekkorra már hiányossá vált, főleg a bokortanya északi részén. Megfigyelhető, hogy a gyepes felületek mellett szántó területek vannak az 1 km-es környezetében, és egy tó is, mely a Szelkó-tó. Összeségében a területen nagy számban megfigyelhetők gyepek és legeltető területek, valamint mezőgazdasági területek is. A Rozsrétszőlő közelsége miatt a kertgazdálkodás

és a gyümölcsstermesztés is jól látható. Továbbá vizenyős területek is láthatóak a Szelkó-tó körül, valamint a legeltetésre használt területeken is. (3/C Térkép)

2002-es légifelvétel vizsgálata:

A 2002-es légifotó alapján készített vizsgálati tervlapon szembejövő az erdős területek növekedése és a gyümölcsös területek csökkenése. A gyümölcsösök csökkenése összefüggésben van az erdős területek növekedésével és azzal is, hogy a beépített területek mentén a kertgazdálkodás vált dominánssá, ezzel hatérbe szorítva a gyümölcsstermesztést. A zöldinfrastruktúra elemeknek a növekedése figyelhető meg, ilyen például a gyepes felületek és a mezővédőerdősávok is, melyek nagyszámban növekedtek. Az beépített és az ipari területek növekedése is megfigyelhető. (3/D Térkép)

2022-es térkép vizsgálata:

A Google Earth 2022-es felvétel és terepbejárások alapján készített térképemen jól látható, hogy az egykori gyümölcsstermesztésre használt területek átalakultak erdős területekké, valamint a gyepes felületek is növekedtek, valamint a szántós területeken a kisebb parcellás termelés vált jellemzővé. A Rozsrétszőlő teljesen átalakult, hiszen az egykori kertgazdálkodás és gyümölcsstermesztés eltűnt. Az 1 km-es környezetében megjelentek iparterületek is. Összeségében a bokortanya területét és környezetét továbbra is a szántós, valamint a gyepes területek határozzák meg. A zöldinfrastruktúra elemek részben összekapcsoltak, azonban a Rozsréti-kaszálót déli irányban az M3-as autópálya kettéválasztja. Mindezek mellett a tanyabokor területén és 1 km-es zónájában, legfőképpen a gyepes területeken (szinte az egész Rozsréti-kaszáló) és a Szelkó-tó területén találhatóak az Országos Ökológiai Hálózat részei (magterület, puffer terület és ökológiai folyosó). (3/E Térkép)

A Rozsréti-kaszáló területén található még egy bokortanya, a Rozsrétbokor I., azonban a katonai felméréseken ezen a területen korábban vizenyős, majd gyepes területek voltak - csak az 1975-ös topográfiai térképen látható - Palicz-tanya néven. Azonban a bokortanyákra jellemző településszegély nem jellemzi, csak szántós területek veszik körül.

5.2.4. Nyírjes (4. csoport)

Nyírjes az első két katonai felmérésen nem látszik, azonban a III. Katonai felméréstől egészen a IV. Katonai felmérésig Nyírjes tanyaként látható. Nyírjes így tanyából lett városrész, ennek következtében nem rendelkezik olyan bélyegekkal, mint egy bokortanya, de átalakulásában hasonló. Szinte teljesen egybeépült Nyíregyháza keleti részével, de különálló városrész, mint például Borbánya, Oros. A városrész környezetében OÖH részei (magterület, ökológiai folyosó övezet) mellett egyedi tájértékek (gyepes és nádas terület) és ex lege védett kunhalom (Nyírjes-halom) is megtalálhatóak.

Név	I. Katonai felmérés	II. Katonai felmérés	III. Katonai felmérés	IV. Katonai felmérés	Jelenlegi
Nyírjes			Nyírjes tanya	Nyírjes tanya	Nyírjes
Megszűnésük oka	Ökológiai hálózat	Mezőgazdasági termelés	Zöldinfrastruktúra elemek	Összekapcsoltság	Típusok
Városrész lett	Magterület és Puffer terület	Kisebb-nagyobb parcellás földművelés	Mezővédőerdősávok, mezőgazdasági területek és lakott terület	Foltokban	Falusias beépítés jellemző, városrész lett, szinte egybeépült Nyíregyházával

(Részlet az 1. számú mellékletből: Nyírjes vizsgálata)

III. Katonai felmérés (1884) vizsgálata:

Az 1884-es Katonai felmérés alapján megfigyelhető, hogy a vizsgált területen nagy számban vannak jelen vizenyős, illetve gyepes felületek. Látható még egy nagy vízfelület is, mely Nyírjes tanya (mai Nyírjes) mellett található. A terület északi részén gyümölcsös területek figyelhetők meg, melyeken kisebb beépítés jellemző, és ettől nyugatra kertgazdálkodási területek. Erdősávok kis számban vannak jelen, és a különböző zöldinfrastruktúra elemek kisebb-nagyobb foltokban helyezkednek el, ennek következtében nem összekapcsoltak. Összeségében a szántós területek dominanciája itt is megfigyelhető. (4/A Térkép)

IV. Katonai felmérés (1941) vizsgálata:

A IV. Katonai felmérésen jól látható, hogy a beépített területek mértéke növekedett, és északi-északnyugati irányban teljesen egybeépült a korábban különálló területekkel. A vízfelület és a vizenyős területek kiterjedése nagymértékben csökkentek. A korábban vizenyős területek egy része átalakult gyeppe. Keleti irányban megfigyelhető egy erdőterület kialakulása is. A területen továbbra is a szántós területek vannak jelen nagy mértékben. (4/B Térkép)

1975-ös topográfiai térkép vizsgálata:

Az 1975-ös topográfiai térkép alapján készített vizsgálati térképemen jól látszik, hogy Nyírjes ekkor még külön volt Nyíregyházától. Nyírjes 1 km-es környezetében megfigyelhető, hogy a vizenyős és gyepes területek nagy számban jelen voltak. A gyümölcsstermesztés és a kertgazdálkodás is jellemző volt, és a beépített területek aránya kicsi volt. Azonban az 1 km-es zónájában látható egy szeméttelap is, mely északra helyezkedik el Nyírjestől. A mezőgazdasági termelés nagyparcellákon folyt. (4/C Térkép)

2002-es légifelvétel vizsgálata:

A 2002-es légifelvétel alapján készített térképen látható, hogy a gyümölcsöstermesztésre szolgáló területek nagy számban csökkentek. A kertgazdálkodás területei szintén növekedtek, ez köszönhető annak, hogy a lakott területek mentén a gyümölcsösök megszűntek. A beépített és az erdős területek növekedtek. A zöldinfrastruktúra elemek összekapcsolattá váltak, és területük is növekedett. (4/D Térkép)

2022-es térkép vizsgálata:

A 2022-es Google Earth felvétel és a terepbejárások alapján készített térképemen jól látható, hogy a beépített területek aránya milyen nagy számban növekedett, ennek köszönhetően a kertgazdálkodás és a gyümölcsstermesztés nagymértékben csökkent. Emellett szembetűnő, hogy az egykori szeméttelap helye rehabilitálva lett, melyen erdős és gyepes területek találhatóak. A vizenyős területek mértéke növekedett, míg a gyepeseké csökkent. (4/E Térkép)

5.3. Következtések

A kutatásaimból és vizsgálataimból számos következtetés levonható, melyek egy része alátámasztja, hogy miért maradt fenn ebben a térségben a tanyavilág és a bokortanyák, emellett pedig azt, hogy ezek fontos részei a zöldinfrastruktúra hálózatnak.

Megfigyeléseim alapján kijelenthető, hogy az első időszakban létrejött, akkori szállásföldek nagy része az egykori funkciójukhoz és szerkezetükhöz hasonlóan maradtak fenn. Ez köszönhető annak, hogy bár közel voltak és vannak Nyíregyháza központjához, városi részéhez, de mégis pont annyira távol, hogy a város növekedése ne befolyásolja szerkezetüket. Ez persze nem minden bokortanyára jellemző, hiszen kevés esetben ezek kertvárosias részek lettek (pl. Mandabokor). Mindezek mellett olyan bokortanyák is megfigyelhetők, melyek a városhoz közelebb helyezkednek el, így szerkezetük és funkciójuk is változott, ennek következtében egyfajta agglomerációs területekké váltak. Összeségében kijelenthető, hogy a bokortanyák a múlt értékeit hordozzák, de a jelenkor lenyomatai is megfigyelhetők helyenként.

A vizsgálataim során feltűnt, hogy a bokortanyák sajátos térhatárolással rendelkeznek, mely során a csoportosan álló tanyák egyfajta zöldhatárral körbevettek, így a külterületeken különálló egységként vannak jelen. Ennek következtében ezek a településszegélyek a zöldinfrastruktúra szerves részeit képezték és képezik, hiszen gyakran kapcsolódnak további elemekhez. Mindezek által az évek során egyre összekapcsoltabbá vált a zöldinfrastruktúra hálózat Nyíregyháza területén.

6. ÖSSZEGZÉS

Dolgozatomban elsősorban a nyíregyházi bokortanyák történetével és zöldinfrastruktúrájuknak elemzésével foglalkoztam. Célom volt, hogy felkutassam és bemutassam a bokortanyák megalakulásának okát, történetét, illetve, hogy milyen volt egykori funkciójuk és a zöldinfrastruktúrában betöltött szerepük, hogyan változott ez az idők során. Majd, hogy ezeket a változásokat részletesen bemutassam egy-egy bokortanyán keresztül, és következtetéseket vonjak le belőlük. Ennek következtében a dolgozatot öt szakaszból áll, ahol először egész Nyíregyházával foglalkozom, ezt követően csak a bokortanyákkal, majd a különböző csoportokkal, ez után egy-egy bokortanyával, és végül következtetéseket vonok le az összes bokortanyára nézve.

Kutatásom első szakaszában egész Nyíregyházával foglalkozom. A lehatárolást követően a természeti adottságokat, majd a zöldinfrastruktúrában fontos szerepet betöltő védett és nem védett elemeket, területeket mutatom be (ilyen például az Országos Ökológia Hálózat, Natura2000 területek, de az ex lege védett területek is). Az általános bemutatás után a város történetét ismertetem, egészen az első írásos emléktől napjainkig.

A dolgozatot második szakaszában a nyíregyházi bokortanyák bemutatásával foglalkozom. Először a bokortanyák történetét kutattam különböző források alapján, ahol kiemelkedő fontossággal bírt a Márkus Mihály által írt, 1943-ban kiadott A Bokortanyák népe nevű könyv. Az egykori szállásföldek kialakulásától egészen napjainkig ismertetem a történetüket. Ezt követően katonai térképek segítségével vizsgálom a területhasználati változásokat. Ennek következtében jól látható, hogy az egykori zöldinfrastruktúra elemek hogyan darabolódtak fel, és hogy a beépítés mértéke mennyivel növekedett. A térképek vizsgálata mellett az elhelyezkedésüket is vizsgáltam, mely során megállapítottam, hogy az égtájak szerint más-más tendencia figyelhető meg. A Ny-i irányban az egykori szállásföldek helyezkednek el leginkább, az É-i irányban a mocsaras, lápos területek lecsapolása után jelentek meg a tanyák és bokortanyák, a K-i irányban az É-ihoz hasonló folyamat figyelhető meg annyi eltéréssel, hogy ott szinte csak tanyák jelentek meg, és nem bokortanyák, a D-i irányban az egykori szállásföldek is megfigyelhetőek, de lecsapolások után alakultak itt is inkább ki.

A harmadik szakaszban a csoportosítás elővizsgálatát mutatom be először, különböző tematikájuk diagramok segítségével. Az elővizsgálat során Excel táblázatban rögzítettem a katonai térképeken látható bokortanyák és tanyák változásait, mely során 102 darabot sikerült azonosítanom. Ezt követően a jelenkori térképen is megvizsgáltam, hogy melyek

maradtak fenn napjainkig. A jelenkori térkép segítségével a következő vizsgálatokat végeztem a bokortanyák és tanyák környezetében: mezőgazdasági termelést (parcellák méreti; változatosság), zöldinfrastruktúra elemeket (vannak-e, és ha igen, mik), a zöldinfrastruktúra elemek összekapcsoltságát, ökológiai hálózat részeit (magterület, ökológiai folyosó, puffer terület) és a beépítés típusát. Mindezek után a csoportosítás eredményeképpen kapott négy csoportot mutatom be, hogy az egyes csoportokat mi alapján különítettem el, majd részletesen elemeztem a fentebb említett vizsgálati szempontok alapján.

A következő szakaszban a csoportosított bokortanyákból kiválasztott egy-egy bokortanyát mutatom be részletesen. A kiválasztás során arra törekedtem, hogy mindegyik általam kiválasztott bokortanyának különböző fejlődési szakasza legyen: Ennek következtében négy egymástól eltérő bokortanyát, tanyát vizsgáltam meg részletesen. A vizsgálat során a III. Katonai felmérés (1884), a IV. Katonai felmérés (1941), az 1975-ös topográfiai térkép, 2002-es ortofotó és a 2022-es Google Earth alapján készítettem vizsgálati térképeket, ahol a bokortanyák környezetében részletesen jelöltem a különböző területhasználatokat, utakat, majd szöveges formában is leírtam ezeket.

A dolgozatom utolsó szakaszában következtetéseket vontam le az általam felkutatott források és a saját vizsgálati eredményeim alapján.

Összességében a dolgozatom folyamán egy átfogó kutatást és vizsgálatot végeztem a bokortanyákról és tanyákról, mely következtében a jövőre nézve hasznos eredményeket sikerült kapnom.

FORRÁSOK

- LINK-01 https://www.ksh.hu/apps/hntr.telepules?p_lang=HU&p_id=17206
- LINK-02 https://www.met.hu/eghajlat/magyarorszag_eghajlata/altalanos_eghajlati_jellemzes/homerseklet/
- LINK-03 <https://palmaliget.blogspot.com/2012/07/usda-zonak-szukseges-de-nem-elegseges.html>
- LINK-04 <https://termeszetvedelem.hu/orszagok-okologiai-halozat/>
- LINK-05 <https://termeszetvedelem.hu/natura-2000-altalanos-tudnivalok/>
- LINK-06 <https://mek.oszk.hu/22400/22440/html/termeszetor.eoldal.hu/cikkek/vedett-teruletek/index.html?fbclid=IwAR0W3qGn2dLm97TnATMrkJIDSmUzaxGWyWowku8ku2z0HmibBUPVKh2yZsw>
- LINK-07 <https://www.e-misszio.hu/termeszetvedelem/termeszetvedelem-nyiregyhazan/96-termeszeti-ertekek-nyiregyhazan>
- LINK-08 <https://termeszetvedelem.hu/egyedi-tajertekek/>
- LINK-09 https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/telepulesek_ertekei/Nyiregyhaza/pages/017_a_bokortanyak.htm
- LINK-10 <https://stat.dbhir.com/telepules/Ny%C3%ADregyh%C3%A1za>
- LINK-12 <https://www.bokortanya.hu/bokortanyak/bokortanyak-rovid-tortenete>
- LINK-13 <https://adatbank.sk/lexikon/lakossagcsere-egyezmény/>

HIVATKOZÁSOK

- Bácskainé Pristyák, E. (2014). *Életképes bokortanyák*. Nyíregyháza: Nyíregyházi Főiskola.
- Dövényi, Z. (2010). Közép- Nyírség, Nyugati- vagy löszös Nyírség. In *Magyarország kistájainak katasztere* (old.: 222.-227., 238.-241.). Budapest: MTA Földrajztudományi Kutatóintézet.
- dr. Beluszky, P. (1968). A nyíregyházi bokortanyák földrajzi vizsgálata. *Földrajzi Közlemények*.
- Dr. Konecsny, K. (2003). Nyíregyháza. In S. (. Frisnyák, *Nyíregyháza* (old.: 37-49). Nyíregyháza: Nyíregyházi Főiskola Földrajz Tanszék.
- Kovácsné Tóth, K. Z., & Telekfőné Bódi, M. (2017.). Nyíregyháza történeti áttekintése. In *Nyíregyháza megyei jogú város településképi arculati kézikönyve* (old.: 6.-8.). Nyíregyháza: Nyíregyháza megyei jogú város önkormányzata.
- Márkus, M. (1943). *A bokortanyák népe*. Budapest: Pázmány Péter Tudományos Egyetem Magyarisztantudományi Intézete.
- Papp, S. (2013). *Nyíregyházi bokortanyák*. Nyíregyháza: Nyíregyházi Városvédő Egyesület.
- Zoltán, H. (2019). Nyíregyháza története. *Honismeret*, 24-29.

1. számú melléklet: Borkortanyák vizsgálata

Név	I. Katonai felmérés	II. Katonai felmérés	III. Katonai felmérés	IV. Katonai felmérés	Jelenlegi	X koordináta	Y koordináta	Megnevezés oka	Ökológiai háttér	Mezőgazdasági terület	Zöldinfrastruktúra elemek	Összekapcsoltság	Típusok
Butykasor				Butykasor	Butykasor	849617,062	282612,6804	nem értelmezhető	Folyó	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén sorban, bokrosított
Ilonatanya				Ilonatanya	Ilonatanya	852109,2459	296503,3445	nem értelmezhető	Folyó	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, mezőgazdasági területek	Összekapcsolt	Út mentén sorban, szőlőszortán
Ilonatanya				Ilonatanya	Ilonatanya	851256,205	295729,2571	nem értelmezhető	Magterület és Folyó	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, mezőgazdasági területek	Összekapcsolt	Út mentén sorban, szőlőszortán
Rozsértebör 1.			Császárzállás v.m.	Rozsértebör 1.	Rozsértebör 1.	848243,9579	286131,2596	nem értelmezhető	Magterület és Puffer terület		Mezővédendőiskák és mezőgazdasági területek	Összekapcsolt	Kis részen beépített, nagy része zöldfelület
Hármas tanya				Hármas tanya	Hármas tanya	852266,7238	301419,0571	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva
Ilonatanya				Mikó tanya	Ilonatanya	852666,6403	296505,9191	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, mezőgazdasági területek	Összekapcsolt	Út mentén sorban, szőlőszortán
Vadastanya				Vadastanya	Vadastanya	846100,1992	284148,8406	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok és erdő területek	Összekapcsolt	Út mentén sorban, házagon
Csongery tanya				Csongery tanya	Csongery tanya	843425,6499	288246,6981	nem értelmezhető	Magterület és Folyó	Nagy parcella földművelés	Mezőgazdasági területek csak kint, mezővédendőiskák	Folyokban	Út mentén sorban, szőlőszortán
Fenyvestanya			Csepel tanya	Sütő tanya	Fenyvestanya	853215,882	300621,7986	nem értelmezhető	–	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Folyokban	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Lévántanya			Kállay tanya	Lévántanya	Lévántanya	857541,1598	290491,7232	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, mezőgazdasági területek	Folyokban	Kis részen beépített, nagy része zöldfelület
Polycsiky tanya			Polycsiky tanya	Polycsiky tanya	Polycsiky tanya	841214,9523	290457,3956	nem értelmezhető	–	Nagy parcella földművelés	Mezővédendőiskák és mezőgazdasági területek	Folyokban	Út mentén sorban, házagon, falusias beépítés
Úny tanya			Úny tanya		Úny tanya	839587,824	288754,7466	nem értelmezhető	–	Nagy parcella földművelés	Mezővédendőiskák és mezőgazdasági területek	Folyokban	Út mentén sorban, házagon, falusias beépítés
Alispántanya			Harsstein Ignatz tanya	Alispántanya	Alispántanya	851602,9138	283052,0737	nem értelmezhető	Folyó		Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén sorban, szőlőszortán
Százikút tanya			Százikút tanya	Százikút tanya	Százikút tanya	853511,5284	291079,5834	nem értelmezhető	Folyó		Erdők és gyepek felületek	Összekapcsolt	Szőlőszortán, házagon beépített
Kismező tanya			Kismező tanya	Kismező tanya	Kismező tanya	854920,2474	295477,8074	nem értelmezhető	Magterület	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédendőiskák, erdők és mezőgazdasági területek	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan, falusias beépítés
Forgács tanya			Forgács tanya	Forgács tanya	Forgács tanya	857112,4939	296608,0437	nem értelmezhető	Magterület és Puffer terület	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva
Kismező tanya			Kismező tanya	Kismező tanya	Kismező tanya	854920,2474	295477,8074	nem értelmezhető	–	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédendőiskák, erdők és mezőgazdasági területek	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan, falusias beépítés
László tanya			László tanya	László tanya	László tanya	852453,8092	294319,6204	nem értelmezhető	–	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén sorban, szőlőszortán
Újortanya			Bálint tanya	Újortanya	Bálint tanya	853004,7672	285670,4115	nem értelmezhető	–	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén sorban, házagon
Kis Butyka tanya		Kis Butyka tanya	Kis Butyka tanya	Kis Butyka tanya	Kis Butyka tanya	851643,6778	282366,3798	nem értelmezhető	–	Nagy parcella földművelés	Mezővédendőiskák, Mezőgazdasági terület, nagy parcella terület	Folyokban	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Nádas tanya			Nádas tanya	Nádas tanya	Nádas tanya	839731,9999	290968,8769	nem értelmezhető	–	Nagy parcella földművelés	Mezővédendőiskák, erdők és mezőgazdasági területek	Folyokban	Út mentén sorban, házagon, falusias beépítés
Kistelek bökör			Öntő tanya, Kistelek bökör	Kistelek bökör	Kistelek bökör	850601,406	288780,4923	nem értelmezhető	Magterület	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén sorban, házagon, kis részen bokrosított
Balogh Magdolna		Balogh Magdolna				840585,0408	289406,971	nem értelmezhető	–	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok, kisebb erdők területek	Összekapcsolt	Út mentén sorban, szőlőszortán, falusias beépítés
Húlok tanya			Húlok tanya	Húlok tanya	Húlok tanya	845667,2423	297417,3169	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén sorban, szőlőszortán
Majori dőlő		Gázi tanya	Csongery tanya	Csongery tanya	Majori dőlő	841582,2577	286931,9509	nem értelmezhető	–	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédendőiskák, erdők és mezőgazdasági területek	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan, falusias beépítés
Újortanya			Bodnár tanya	Bodnár tanya	Újortanya	852965,2905	286537,1835	nem értelmezhető	–	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén sorban, házagon
Mandabör 3.	Csértes szállás, Dedi szállás	Mandabör	Mandabör 3.	Mandabör 3.	Mandabör 3.	846906,4687	288524,7516	nem értelmezhető	Folyó	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén sorban, házagon
Lúczbör	Csordás	Horváth Simon	Lóczy marmar bökör, Lóczy bökör	Lúczbör	Lúczbör	845454,4112	288960,7122	nem értelmezhető	Magterület	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédendőiskák, erdők és mezőgazdasági területek	Folyokban	Út mentén sorban, házagon, ipari terület
Mandabör 1.	Mandabör	Mandabör	Mandabör	Mandabör 1.	Mandabör 1.	846224,6367	289745,0979	nem értelmezhető	Magterület	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédendőiskák, erdők és mezőgazdasági területek	Folyokban	Út mentén sorban, házagon, ipari terület
Mohosbör	Macshar szállás	Macshar bökör	Macshar bökör	Mohosbör	Mohosbör	840703,471	291593,6392	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák és mezőgazdasági területek	Folyokban	Kis részen beépített, nagy része zöldfelület
Újtelekbör	Újtelek szállás	Újtelek tanya	Marswalko bökör	Újtelekbör	Újtelekbör	844953,2282	290824,701	nem értelmezhető	–	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédendőiskák és mezőgazdasági területek	Folyokban	Út mentén sorban, házagon, falusias beépítés
Iványbör	Malta szállás	Winkler szállás	Iványbör	Iványbör	Iványbör	844287,2727	291861,3945	nem értelmezhető	Folyó	Nagy parcella földművelés	Mezővédendőiskák, erdők és mezőgazdasági területek	Összekapcsolt	Út mentén, házagon, falusias beépítés
Mandabör 2.	Raufic szállás	Mandabör	Mandabör 2.	Mandabör 2	Mandabör 2.	845574,9869	287386,7916	nem értelmezhető	Folyó	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén sorban, házagon, ipari terület
Salamonbör	Mazuch szl.	Salamon	Piszabör	Salamonbör	Salamonbör	845293,0714	292568,5431	nem értelmezhető	Folyó	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés, ipari terület
Polyákbör	Liakan szállás	Polyák, Polyákbör	Polyák tanya	Polyákbör	Polyákbör	843140,7308	290920,8182	nem értelmezhető	Puffer terület	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédendőiskák, erdők és mezőgazdasági területek	Összekapcsolt	Út mentén, házagon, szőlőszortán
Antalbör	Antal szállás	Parabér szállás	Antalbör	Antalbör	Antalbör	844841,6635	295203,1866	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Antalbör	Kolossai szállás	Antal szállás	Antal szállás	Antalbör	Antalbör	844301,0037	292566,3944	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Bálintbör	Koskow szállás	Koskow szállás	Koskowai szállás	Koska bökör	Bálintbör	844351,2078	286216,2204	nem értelmezhető	–	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Benkibör	Benko szállás	Vidovecsky szállás	Benkibör	Benkibör	Benkibör	841579,254	292939,2812	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Debőbör	Szankó szállás	Bekecsky szállás	Debőcsky szállás	Bedőbör	Debőbör	840624,5176	296471,5915	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Debőbör	Rusinsky szállás	Debőcsky szállás	Bekecsky szállás	Debőbör	Debőbör	841379,7248	296210,7017	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Debőbör	Rusinsky szállás	Debőcsky szállás	Kovács tanya	Debőbör	Debőbör	842225,9002	296104,2861	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Fűzébör	Kernoch szállás, Fűzecs szállás	Dankó tanya	Fűzébör	Fűzébör	Fűzébör	844249,5123	296656,9605	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Gerébör	Sekeres szállás	Geréb tanya	Gerébör	Gerébör	Gerébör	842141,7976	292441,531	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Halmabör		Sido szállás	Kakacs tanya	Halmabör	Halmabör	840682,8745	295469,2255	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Jánosbör	Janowsky szállás	Janowsky szállás	Janowsky bökör	Jánosbör	Jánosbör	843205,9532	294281,4905	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Jánosbör	Janowsky szállás	Janowsky szállás	Szénabör	Jánosbör	Jánosbör	843865,0432	294243,7301	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Kazárbör	Mitonsky szállás	Mitonsky szállás	Kazárbör	Kazárbör	Kazárbör	840971,2263	294569,8423	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Kordovánbör	Genosy szállás		Kordovánbör	Kordovánbör	Kordovánbör	845527,3573	285541,683	nem értelmezhető	–	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén sorban, szőlőszortán
Kovácsbör	Lukacs szállás	Kovács szállás	Patnocsy bökör, Kovácsbör	Kovácsbör	Kovácsbör	842512,5357	293502,2539	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Nádasbör	Sekeres szállás	Kovács szállás	Hankovszky bökör	Nádasbör	Nádasbör	842313,4356	293121,2175	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Rókabör	Lomán szállás	Liskány szállás	Liskány bökör	Rókabör	Rókabör	842131,4993	291730,9497	nem értelmezhető	–	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédendőiskák, erdők és mezőgazdasági területek	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan, falusias beépítés
Sulyabör	Sulanow szállás	Sullyan szállás	Sulyabör	Sulyabör	Sulyabör	839999,7552	292376,3086	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák és mezőgazdasági területek	Összekapcsolt	Út mentén, házagon, falusias beépítés
Szabadságbör	Rambosky szállás	Mikéty szállás	Szababör	Szababör	Szabadságbör	845179,7903	293800,904	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés, ipari terület
Szélbör	Újdon szállás	Laczkovszki szállás	Szélbör bökör	Szélbör	Szélbör	840507,8037	293797,4713	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Szélbör	Kékes szállás, János szállás	Augusztini szállás	Szélbör	Szélbör	Szélbör	846278,2736	291981,5411	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Vajabör	Sajben szállás	Hudák szállás	Sajb bökör	Vajabör	Vajabör	841523,9007	294171,6421	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Vargabör	Sincsk szállás	Vargabör	Vargabör	Vargabör	Vargabör	843058,3445	295263,5999	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák és mezőgazdasági területek	Összekapcsolt	Út mentén, házagon, falusias beépítés, mint egy falu
Zomborbör	Rambosky szállás	Szomborcsy szállás	Zomborcsy bökör	Zomborbör	Zomborbör	844620,2504	294202,537	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés, ipari terület
Kovács tanya		Kovács tanya			Kovács tanya	845694,7044	294386,1897	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Bihartanya		Kibich tanya		Bihartanya	Bihartanya	845119,717	294991,2136	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Bébi tanya		Benko tanya	Bébi tanya			846753,7109	284861,9965	nem értelmezhető	Magterület és Puffer terület	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva
Csernyibör		Tóth Lajos tanya x:845332,5482 y:302145,9441	Csernyibör	Csernyibör	Csernyibör	845670,675	301491,1451	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, falusias beépítés
Alsóbadurbör		Garay tanya	Badurbanya	Alsóbadurbör	Alsóbadurbör	844876,4202	284819,087	nem értelmezhető	–	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok, kisebb erdők területek	Összekapcsolt	Út mentén sorban, szőlőszortán, falusias beépítés
Cserépes zug		Dankó tanya	Nikekly tanya	Fűzébör v.m.	Cserépes zug	845687,8388	296361,7432	nem értelmezhető	–	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok, kisebb erdők területek	Összekapcsolt	Út mentén sorban, szőlőszortán, falusias beépítés
Erdőbégi tanya			Erdőbégi tanya		Erdőbégi tanya	854468,8394	292324,8172	Oros névze lett	–	Nagy parcella földművelés	Mezővédendőiskák	Folyokban	Mezőgazdasági terület
Cirmos kút			Bálintbör	Cirmos kút		845056,211	287110,4544	nem értelmezhető	–	Kis parcella, változatos földművelés	Mezővédendőiskák, út menti fa sorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszóva, ipari terület

Csongery tanya		Vajo szállás	Csongery tanya	Csongery tanya		840006,6207	290429,9335	nem értelmezhető	–	Nagy parcellás földművelés	Mezőgazdasági területek, vizek kint, mezővédősávok	Foltokban	Út mentén sorban, szétosztan
Lászlótanya		Kallai Peter szállás	Kallai városi tanya		Lászlótanya	850941,6783	284082,7599	nem értelmezhető	–	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédősávok, út menti fasorok	Összekapcsolt	Út mentén sorban, házagsan
Beniczky tanya	Benko szállás		Beniczky tanya	Beniczky tanya		843844,4466	288081,9256	nem értelmezhető	Magterület	Kis parcellás, változatos földművelés	Mezővédősávok, út menti fasorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszórva
Felsőtany	Sinia szállás	Hosszúhát tanya	Hosszúhát tanya	Hosszúhát tanya	Felsőtany	842207,4491	288088,7911	nem értelmezhető	Puffer terület	Kis parcellás, változatos földművelés	Mezővédősávok, út menti fasorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszórva, falusias beépítés
Rozsnyébkör	Korvacs szállás, Nagy János szállás		Rozsnyé tanya	Rozsnyébkör	Rozsnyészőlő	847781,8226	287168,8114	nem értelmezhető	Magterület, Puffer terület és Folyosó	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédősávok, erdők és mezőgazdasági területek	Összekapcsolt	Falusias beépítés jellemző, Rozsnyészőlővet szintt egybe
Hemél tanya		Elléku szállás	Hemél tanya			841565,0939	290217,1024	nem értelmezhető	–	Nagy parcellás földművelés	Mezővédősávok, mezőgazdasági területek	Foltokban	Út mentén sorban, házagsan, falusias beépítés
Takács tanya				Takács tanya		849154,9266	299063,3254	Nyírszőlős része lett	Magterület és Folyosó	–	Erdők és lakott terület	Összekapcsolt	Falusias beépítés jellemző, városias lett
Csikózsárlás				Mintatelep	Csikózsárlás	849514,0792	286033,4259	nem értelmezhető	–	–	Mezővédősávok, út menti fasorok	Résben kapcsolt	Ipari terület
Nyírjes			Nyírjes tanya	Nyírjes tanya	Nyírjes	852745,5938	289053,3967	Városerőz lett	Magterület és Puffer terület	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédősávok, mezőgazdasági területek és lakott terület	Foltokban	Falusias beépítés jellemző, városias lett, szinte egybeeső Nyírszőlőszárlással
Garaj tanya			Garaj tanya			847768,0915	291700,0548	Nyírszőlős rész lett	–	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezőgazdasági, ipari és lakóterületek vizek kint, kis és nagyparcellás termelés	Foltokban	Kertvárosias beépítés jellemző
Inda köz			Jármy tanya	Jármy tanya	Inda köze	850047,4443	301339,2454	Sósóhegy része lett	–	Kis parcellás, változatos földművelés	Gyepes erdős felületek és településrészegység, övezetek	Foltokban	Kertvárosias beépítés jellemző
Tapser tanya			Tapser tanya	Katonai lőté	Katonai lőté	848011,8175	290975,7424	nem értelmezhető	Magterület	–	Mezővédősávok és gyepes felületek	Összekapcsolt	Katonai telep
Bethő tanya			Déri tanya	Bethő tanya		851823,8977	293557,1781	Nyírszőlős rész lett	–	–	Településrészegységek	Összekapcsolt	Kertvárosias beépítés jellemző
Kóllapos			Ákos tanya	Kóllapos	Kóllapos	852230,6798	295215,2012	Nyírszőlős rész lett	–	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédősávok, út menti fasorok	Összekapcsolt	Út mentén, csoportosan és elszórva, falusias beépítés
Orbán tanya			Orbán tanya			848593,6704	297535,7471	Nyírszőlős rész lett	–	–	Erdők és lakott terület	Összekapcsolt	Falusias beépítés jellemző, városias lett
Butyka			Csanádi tanya	Kis Butyka tanya	Butyka	849657,826	284353,948	Összevonódott Kis Butyka tanyával	Folyosó	Kis parcellás, változatos földművelés	Mezővédősávok, út menti fasorok, telekhatárok, településrészegység	Összekapcsolt, körbekeverve	Teljesen beépült, mint egy kis falu vagy városrész
Butykasor			Kis Butyka tanya	Kis Butyka tanya	Butyka	849618,3493	284748,7154	nem értelmezhető	Folyosó	Kis parcellás, változatos földművelés	Mezővédősávok, út menti fasorok, körbekeverve, településrészegység	Összekapcsolt, körbekeverve	Teljesen beépült, mint egy kis falu vagy városrész
Barzó tanya			Spiritsy Fabrik tanya	Barzó tanya		851818,7486	293272,259	Nyírszőlős rész lett	–	–	Kertvárosi rész lett	–	Kertvárosias beépítés jellemző
Bayer tanya			Bayer tanya			851470,3234	301246,5609	Sósóhegy része lett	–	–	Gyepes erdős felületek és településrészegység, övezetek	–	Kertvárosias beépítés jellemző
Mezősi tanya			Mezősi tanya	Mezősi tanya		851080,7051	299722,4154	Sósóhegy része lett	–	–	Lakóterület része lett	–	Kertvárosias beépítés jellemző
Sesőj tanya			Sesőj tanya			847517,5	293189,8727	Nyírszőlős rész lett	–	–	Kertvárosi rész lett	–	Kertvárosias beépítés jellemző
Stern tanya			Stern tanya			847249,7447	293400,1659	Nyírszőlős rész lett	–	–	Kertvárosi rész lett	–	Kertvárosias beépítés jellemző
Világos tanya			Világos tanya	Világos tanya		852886,337	292795,1053	Nyírszőlős rész lett	–	–	Kertvárosi rész lett	–	Kertvárosias beépítés jellemző
Felsőpánsit			Klósacsk tanya	Felsőpánsit		846422,4495	297374,4074	Városerőz lett	–	–	Mezőgazdasági területek, mezővédősávok, erdők és mezőgazdasági területek és közelben hulladék lerakó	–	Kertvárosias beépítés jellemző
Nagyszállás		Desemfi tanya	Nagy szállás	Nagy szállás	Nagyszállás	855143,3768	288305,055	nem értelmezhető	Folyosó	Kisebb-nagobb parcellás földművelés	Mezővédősávok, erdők és mezőgazdasági területek és közelben hulladék lerakó	Összekapcsolt	Városerőz lett, egykori zártkertes beépítés
Csikózsárlás		Csikózsárlás	Patice János tanya	Nyírszőlős tanya	Csikózsárlás	847713,1674	283876,7943	nem értelmezhető	Puffer terület és Folyosó	–	Településrészegységek	Összekapcsolt	Teljesen beépült, mint egy kis falu vagy városrész, helyébe idült terület
Rókahegy			Mandf tanya		Rókahegy	850687,6541	301600,1352	Sósóhegy része lett	–	–	Gyepes erdős felületek és településrészegység, övezetek	Összekapcsolt	Kertvárosias beépítés jellemző
Bajusz tanya			Bajusz tanya			850567,5075	287718,053	ipari terület lett	–	–	Ipari terület, mezőgazdasági területtel körbevéve	–	Ipari terület, mezőgazdasági területtel körbevéve
Szesztai tanya			Szesztai tanya			850869,5904	287467,4615	ipari terület lett	–	–	Mezőgazdasági területek és ipari területek	–	Ipari terület, mezőgazdasági területtel körbevéve
Janoschy tanya			Janoschy tanya			846189,0218	293667,0264	Nyírszőlős rész lett	–	–	Ipari terület, mezőgazdasági és lakó területtel körbevéve	–	Ipari terület
Mikó				Miklós tanya		852155,1591	300886,1211	Mezőgazdasági terület lett	–	Nagy parcellás földművelés	Mezővédősávok, Mezőgazdasági terület, nagyparcellás terület	Foltokban	Mezőgazdasági terület lett, nagyparcellás terület
Nyíri tanya		Kallai Bndólf	Nyíri tanya	Nyíri tanya		851873,6727	286482,2593	Mezőgazdasági terület lett	Folyosó	Nagy parcellás földművelés	Mezőgazdasági terület lett, nagyparcellás terület	Foltokban	Mezőgazdasági terület lett, nagyparcellás terület
Kis tanya		Kis tanya	Kis tanya	Kis tanya		850732,28	285833,4676	Mezőgazdasági terület lett		Nagy parcellás földművelés	Mezővédősávok, Mezőgazdasági terület, nagyparcellás terület	Foltokban	Mezőgazdasági terület lett, nagyparcellás terület
Jármy tanya		Jármy tanya	Jármy tanya	Jármy tanya		850562,3583	286619,5697	Mezőgazdasági terület lett	Folyosó	Nagy parcellás földművelés	Mezővédősávok, Mezőgazdasági terület, nagyparcellás terület	Összekapcsolt	Mezőgazdasági terület lett, nagyparcellás terület
Őr halom	Űrhalom	Őrhalom	Őrhalom	Őrhalom		846020,8166	295139,6805	Erdős terület lett	–	–	Erdős terület	Összekapcsolt	Erdős terület lett

Jelmagyarázat:

1. csoport:	1. csoport
2. csoport:	2. csoport
3. csoport:	3. csoport
4. csoport:	4. csoport
Nem csoportosítható:	

